

SAVONIA

■ OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
KULTTUURIALA

KOHTAUKSIA TANSSITEOS

Prosessikeskeinen työskentely improvisaation keinoin
kohti tanssiteosta - raportti taiteellisesta opinnäytetyöstä

TEKIJÄ: Riikka Tolonen

Koulutusala Kulttuuriala	
Koulutusohjelma Tanssinopettajan koulutusohjelma	
Työn tekijä Riikka Tolonen	
Työn nimi Kohtauksia tanssiteos: prosessikeskeinen työskentely improvisaation keinoin kohti tanssiteosta - raportti taiteellisesti opinnäytetyöstä	
Päiväys	15.5.2016
Sivumäärä/Liitteet	45/7
Ohjaaja Paula Salosaari	
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani Itäinen tanssin aluekeskus (ITAK)	
Tiivistelmä Kohtauksia-tanssiteos on Riikka Tolosen taiteellinen opinnäytetyö. Opinnäytetyön tarkoituksena oli toteuttaa ja selvittää Tolosen taiteellisia mielenkiinnon kohteita sekä syventää hänen osaamistaan tanssijana ja koreografina. Tolosen tavoitteena oli tutkia vuorovaikutusta, yleisö- ja esityssuhdetta sekä improvisaation käyttämistä koreografisena työkaluna. Tärkeä lähtökohta opinnäytetyölle oli prosessikeskeisyys. Teos syntyi yhteistyössä teoksen toisen tanssijan, Pauliina Kytän kanssa. Kohtauksia-teos rakentui improvisaatiotehtävien, tanssijoiden keskustelun ja analysoinnin avulla. Prosessin aikana korostuivat aiheeseen yhdessä syventyminen ja riippuvuus toisesta tanssijasta. Prosessin kautta muodostuivat teoksen teemat: esityksellisyyden arkisuus ja illuusio. Nämä teemat tulivat osaksi teosta määrittäen sen rakennetta ja kohtauksia. Teoksen prosessin alussa harjoitukset olivat yleisölle avoimia. Teosta harjoiteltiin myös julkisissa tiloissa, kuten Kuopion kauppatorilla ja Kuopion yliopistollisessa sairaalassa. Ensi-iltansa Kohtauksia sai Lähtölaukaus-festivaalin ohjelmistossa Sotkulla Kuopiossa 3.4.2016. Tuotannollinen vastuu Lähtölaukaus-festivaalissa oli Tolosen osalta sen visuaalisen ilmeen luominen. Kohtauksia-teos ja sen luominen vahvistivat Tolosen taiteilijaidentiteettiä. Taiteellisen opinnäytetyön raportti kuvaa ja pohtii Tolosen omaa kokemusta. Sen keskiössä on improvisaation käyttö tekoprosessissa ja teoksessa.	
Avainsanat tanssi, improvisaatio, prosessikeskeisyys, yleisösuhte, arkisuus, illuusio	

Field of Study Culture			
Degree Programme Degree Programme in Dance Teacher			
Author Riikka Tolonen			
Title of Thesis Scenes of Encounters dance performance: process based work using improvisation towards a dance performance - a report of artistic thesis			
Date	15.5.2016	Pages/Appendices	45/7
Supervisor Paula Salosaari			
Client Organisation /Partners The Regional Dance Center of Eastern Finland (ITAK)			
Abstract Scenes of Encounters (Kohtauksia) is Riikka Tolonen's artistic thesis. The purpose of the artistic thesis was to actualize and clarify Tolonen's artistic views, and deepen her capability as a dancer and a choreographer. Tolonen aimed to explore communication, the relationship between the audience and the performance, and using improvisation as a choreographic tool. The artistic thesis started from the premise of process based work, in cooperation with the other dancer of Scenes of Encounters Pauliina Kyttä. Scenes of Encounters was made up through improvisational tasks, dancer's conversation and analysing. Deepening of the work together and mutual dependency were emphasised during the work process. There were two main themes arising from the work process: the ordinariness and the illusion of a performance. These themes became part of the Scenes of Encounters, and defined its structure and scenes. In the beginning of the work process the rehearsals of the performance were open for the public. There were also rehearsals in public places such as Kuopio's market place and Kuopio University Hospital. The premiere of Scenes of Encounters was in 3.4.2016 in Sotku, Kuopio, as a part of Lähtölaukaus dance festival. Tolonen's responsibility in producing of the Lähtölaukaus dance festival was to create its visual appearance. The performance and creation of Scenes of Encounters were very important to Tolonen to solidify her artistic identity. The report of the artistic thesis describes and reflects Tolonen's own experience, and essential for it is the use of improvisation during the work process and in the performance.			
Keywords dance, improvisation, process based working, relationship with audience, ordinariness, illusion			

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	6
2	TYÖN TAUSTAA.....	7
2.1	Tanssitaidekäsitteistä	7
2.2	Omat taiteelliset ja koreografiset kiinnostuksen kohteet	8
2.2.1	Improvisaatio	8
2.2.2	Esityksellisyys.....	9
2.3	Soolot <i>Lähellä</i> ja <i>WithOut</i>	9
3	LÄHTÖKOHDAT	11
3.1	Prosessille antautuminen.....	11
3.2	Vuorovaikutus teemana	11
3.2.1	Teoksen esiintyjät ja heidän keskinäinen vuorovaikutus.....	12
3.2.2	Yleisön ja esityksen vuorovaikutus	13
4	IMPROVISAATIO TYÖKALUNA	14
4.1	Instant composition.....	14
4.2	Peili – unisono, parvi	15
4.3	Keskustelu.....	15
4.4	Kosketus	16
5	TEOKSEN TEKOPROSESSI	17
5.1	Workshopit.....	17
5.1.1	Harjoitusten avoimet ovet.....	17
5.1.2	Kuopion kauppatori harjoituspaikkana – ymmärrys tanssinkontekstiin pyrkimisestä.....	18
5.1.3	Kuopion yliopistollinen sairaala harjoituspaikkana – sallivuus, vaatteet	19
5.1.4	Kohti esitystä	20
5.2	Leikki ja peli improvisaatiossa	20
5.3	Keskustelu ja analysointi tanssijoiden kesken.....	21
5.4	Riippuvaisuus toisesta.....	22
5.5	Teoksen kommunikaatio	23
5.6	Arkisuuden ja illuusion teemojen muodostuminen	23
5.7	Esityksen elementeistä.....	25
5.7.1	Tila	25
5.7.2	Yleisön sijoittaminen	25

5.7.3	Musiikki	26
5.7.4	Vaatteet.....	27
5.7.5	Valot	27
6	TEOS KOHTAUKSITTAIN	28
6.1	Illuusio.....	28
6.2	Arkisuus.....	30
6.3	Takaisin illuusioon	32
7	TUOTANNOLLINEN PROSESSI	33
7.1	<i>Kohtauksia</i> -teos	33
7.2	Lähtölaukaus-festivaali.....	33
8	POHDINTA.....	34
	LÄHTEET	36
	LIITE 1: TOTEUTUNUT HARJOITUSAIKATAULU.....	37
	LIITE 2: TEOKSEN KÄSIOHJELMA JA FESTIVAALIN KÄSIOHJELMAN KANNET	39
	LIITE 3: LÄHTÖLAUKAUS-FESTIVAALIN JULISTE.....	40
	LIITE 4: KOHTAUKSIA-TEOKSEN ESITE	41
	LIITE 5: VALOSUUNNITELMA	42
	LIITE 6: TEKNISET TIEDOT ESITYKSESTÄ.....	43
	LIITE 7: LINKKI ESITYKSEN TRAILERIIN	45
	LIITE 8: ESITYKSEN DVD-TALLENNE.....	45

1 JOHDANTO

Tässä raportissa käsittelen taiteellisen opinnäytetyöni *Kohtauksia*-tanssiteoksen (2016) prosessia. *Kohtauksia*-tanssiteoksessa toimin päävastuullisena koreografina. Teoksen lähtökohtana oli vuoro-vaikutus-teema, mikä antoi väljästi suuntaa taiteelliselle prosessille. Toinen lähtökohta teoksen tekemiselle oli prosessikeskeisyys, jolla tarkoitan eräänlaista päämäärättömyyttä taiteelliselle lopputulmalle. Teoksen tekemisen ote oli siis periaatteellisesti tutkivaa, ja prosessin kautta syntyvistä aiheistä koostuva esitys oli yksi tavoite taiteelliselle opinnäytetyölleni.

Kohtauksia-tanssiteoksessa tanssii kaksi tanssijaa, joista keväällä 2016 tapahtuneessa esityksessä toinen olin itse ja toinen oli tanssija Pauliina Kyttä. Vaikka toiminkin teoksen pääasiallisena vastuuhenkilönä, työstin teosta kuitenkin hyvin paljon yhteistyössä Pauliina Kytän kanssa ja teimme yhdessä koreografisia ratkaisuja. Avaan raportissa tarkemmin teoksen tekoprosessia koreografisten ratkaisujen ja toimintastrategioiden kautta. Selitän myös teoksen tärkeiksi muodostuneet käsitteet ja koreografiset työkalut, joita käytimme.

Toteutin opinnäytteeni taiteellisena työnä oman taiteellisen kasvun sekä koreografisen ja tanssijuiden osaamisen syventämisen vuoksi. Halusin keskittyä tutkimaan omia koreografisia mielenkiinnon kohteitani, jotka ovat syntyneet ja selkeytyneet tanssiopintojeni aikana. Niitä ovat esimerkiksi yleisö-esiintyjä-suhde, musiikin ja tanssin suhde sekä improvisaatio. Lisäksi halusin kokeilla entistä väljempää ja etukäteen laskelmoimatonta koreografian roolia, jolloin esitys rakentuu yhdessä työryhmän kanssa syntyvän prosessin kautta.

Kohtauksia-tanssiteos esitettiin 4.3.2016 yhteistyössä Itäisen tanssin aluekeskuksen kanssa. Teos oli osa Savonian tanssinopettajakoulutuksen taiteellisten opinnäytetöiden Lähtölaukaus-tanssifestivaalia.

Raporttini koostuu kahdeksasta luvusta: aluksi avaan teoksen tekemisen taustoja ja lähtökohtia, sitten syvennyn teoksen materiaaliin ja tekoprosessiin ja lopuksi avaan vielä yksityiskohtaisesti teoksen kohtauksittain. Raportti päättyy pohdintaan, jossa tarkastelen ja pohdin opinnäytetyötäni kokonaisuutena. Liitteistä löytyvät lisämateriaalit, jotka valottavat opinnäytetyötäni, sekä myös tallenne teoksesta.

2 TYÖN TAUSTAA

Esittelen tässä luvussa *Kohtauksia*-teokseen välillisesti vaikuttaneita asioita. Avaan omia koreografisia ja taiteellisia näkemyksiäni, jotka vaikuttivat teoksen rakentumiseen. Kerron myös aikaisemmista taiteellisista töistäni ja sen kautta myös kokemuksellisesti tulleesta tiedosta. Näin selvennän teoksessa ilmenevien taiteellisten ratkaisujen lähtökohtia.

2.1 Tanssitaidekäsitteistäni

Tanssissa itselleni oleellista on liikkeen olemassaolo. Kaikenlainen liike voi olla tanssia, mutta kuitenkin kaikki arjessa tapahtuva liike ei ole tanssia. Itselleni liike on tanssia, kun se asetetaan johonkin tiettyyn kontekstiin tai tehdään määritetyllä intentiolla. Jalkapallon pelaaminen tarkoituksena saada maaleja, ei mielestäni ole tanssia. Tuodessamme jalkapallon esille vaikkapa esityslavalle tai pelatesamme kentällä toisella intentiolla kuin voittaa vastajoukkue ja saada maaleja, se voi olla tanssia.

Taiteeseen sisältyy itselleni aina ilmaisullinen luettavuus. Tanssitaiteessa tarkoitan tällä sitä, että tanssin voidaan esimerkiksi kokea kuvailevan jotakin abstraktia tai konkreettista asiaa. Tanssi kommunikoi ja mahdollistaa jonkinlaisen viestin katsojalle, vaikkakaan sitä ei olisi tarkoitettu tai haluttu (Preston-Dunlop 2014, 10-11). Mielestäni tanssitaide ja kokija kohtaavat toisensa, ja tästä yhteisestä kohtaamisesta vaikuttaa kumpikin osapuoli. Tanssitaide on siis mielestäni kokemuksellista.

Tanssitaide luo aina jonkinlaisen suhteen ja merkityksen kokijalle, katsojalle ja todistajalle. Tanssitaide voi esimerkiksi herättää ajatuksia ja tunteita, ja sen vaikutus kokijalle voi olla myös tiedostamatonta. En koe tekijän ja kokijan rooleja toisistaan irrallisiksi, vaan toistensa kanssa jonkinlaisessa vuorovaikutuksessa toimiviksi.

Tanssi on minulle osa identiteettiäni. Voin kokea maailmaa omasta näkökulmastani, johon tanssi vaikuttaa. Voin identifioitua tanssin alan ammattilaiseksi ja koen myös muun maailman voivan määrittellä minua tanssin kautta – ehkä myös luovana ihmisenä. Tanssi merkitsee minulle myös luomiskannavaa. Rakennan tanssin kautta ja tanssin vaikutuksella näkemystä ympäristöstäni. Kehotietoisuus ja tuntemus itsestäni vahvistuvat tanssin kautta. Tanssi on myös ilmaisullinen ja tutkimuksellinen kanava. Voin käsitellä arkielämän asioita tanssin kautta tai oivaltaa jotakin arkielämästä tanssin avulla.

Tanssitaide on itselleni yhteyksissä ja vaikutuksissa omaan elämäni. Koen tanssitaiteen myös olevan liitoksissa elämään yleisesti: se on aina jossakin suhteessa ympäristöönsä. Lindforsin kommentti kuvaa minulle tärkeää tanssitaiteen yhteyttä maailmaan: "Minulle taide on aina sidoksissa omaan aikaansa, jota se heijastaa ja kommentoi" (Lindfors 2010).

Tanssissa ja tanssitaiteessa on kuitenkin itselleni jotakin, jota en pysty käsitteellistämään. Mainitsin aiemmin tanssitaiteen kokemuksellisuuden. Kokemus ei mielestäni voi olla täysin määriteltävissä,

edes kaikkien ihmiselle universaalien fyysisten vaikutusten ja visuaalisten havaintojen vaikutusten kautta.

Koen olevani yksilö, jonka suhde tanssiin vaihtelee koko ajan. Tanssin, liikkeen ja taiteen kokeminen elämässä voi ilmentyä monenlaisina asioina, assosiaatioina ja tunteina. Gustavson kuvailee tanssia: "Tanssi on arjen väriä, arjen liikkelle panevaa värinää" (Leena Gustavson 2010). Tästä Gustavsonin lauseesta itselleni toisaalta kirkastuu tanssin olemus, mutta toisaalta se vie tanssin käsitteenä yhä hämäämmäksi ja selvittämättömämmäksi. Koen tanssin merkitsevän minulle myös jotakin käsittämätöntä ja taianomaista.

2.2 Omat taiteelliset ja koreografiset kiinnostuksen kohteeni

Aikaisemmat työni tanssijana ja koreografina ovat vahvasti vaikuttaneet näkemyksiini siitä, minkä koen olevan omalle taiteelliselle työlleni tärkeää. Avaan seuraavissa luvuissa kahta oleellista asiaa työskentelylleni, jotka myös vaikuttivat paljon *Kohtauksia*-teokseen: improvisaatiota ja esityksellisyyttä.

2.2.1 Improvisaatio

Improvisaatio itselleni on hetkessä syntyvää toimintaa, tanssia, kuuntelemista ja reagoimista. Se on todella tärkeää ja arvokasta itselleni tanssijana, tanssiopettajana ja koreografina. Avaan luvussa 4. Improvisaatio työkaluna tarkemmin teoksessa käytettyjä improvisaatioharjoitteita ja -menetelmiä sekä improvisaatiolle oleellisia asioita teoksessa.

Yksi vahvasti vaikuttaneista ja itselleni käännekohtana toimivista teoksista oli Jasmiina Sipilän *Repat-terning* (2012), joka oli suurelta osin improvisaatiopohjainen esitys. Koin tanssijana mielekkääksi toimia osana ryhmää alati muuttuvassa teoksessa, jossa olin paljolti vastuullisessa roolissa, mutta myös sen kautta hyvin sisällä teoksen maailmassa. Olin tehnyt improvisaatiota aikaisemminkin muissa yhteyksissä, mutta *Repat-terning* oli itselleni tanssijana ensimmäisiä selkeästi improvisaatiopohjaisia tanssiesityksiä.

Toisen oivaltavan kokemuksen koin koreografina tehdessäni ensimmäisen täysin improvisaatiopohjaisen teoksen *Aaltoja* vuonna 2014. Teoksen puvustuksesta vastasivat Saana Virtanen ja Iina Torpakko sekä sävellyksestä Katariina Kautonen, mikä vapautti paljon toimintaani koreografina. Uskalsin tehdä arvaamattomampaa ja tanssijoista enemmän vaikuttuvampaa improvisaatiota. Käytin selkeitä improvisaatiotehtäviä ja rakensin koreografina kohtaukset tehtäviin perustuen. Vaikutuin tanssijoistani: pyysin heitä kirjoittamaan kirjoituksia vesi-teemasta, joiden pohjalta loin kohtauksia ja improvisaatiotehtäviä sekä annoin heidän liikemateriaalinsa vaikuttaa liiketehtäviin. Olin kuitenkin selkeästi vastuussa teoksen suunnasta ja määrätietoinen lopputuloksen suhteen.

Improvisaatiossa minua kiehtoo, niin tanssijana kuin koreografinakin, sen tuoreus ja hetkessä syntyminen. Mielestäni improvisaatio vaatii toisenlaista uppoutumista kuin valmiin liikemateriaalin tekeminen. Katsojana olen kiinnostunut tanssista yleensä silloin, kun tanssija on tosissaan uppoutunut, kiinnostunut, läsnä ja sisällä siinä, mitä ikinä tekeekin. Toisaalta koen saman asian myös tanssijana: jotta materiaali tai tehtävä on mielenkiintoinen, siihen täytyy heittäytyä tosissaan ja olla täysin läsnä tekemisessä.

Improvisaatiossa minua kiehtoo myös tanssijan intention erilainen luonne, jonkinlainen selkeys ja läpinäkyvyys ulospäin, verrattuna valmiin liikemateriaalin tekemiseen. Mielestäni valmista liikemateriaalia tehdessä on helpompi mennä jonkinlaisen roolin tai karakterin taakse, kun taas improvisoidessani koen olevani se jokin karakteri, en esittäväni sitä.

2.2.2 Esityksellisyys

Esitys vaatii kaksi osapuolta: esityksen ja yleisön. Esityksellä on jokin media, jonka kautta taide on tehty ja tehdään (Preston-Dunlop 2014, 1). Kuten jo aiemmin avasin, liike on oleellista tanssille ja sen kautta myös tanssiesitykselle. Muita tanssiesityksen elementtejä ovat esiintyjät, ääni ja tila (Preston-Dunlop 2014, 1-6). Itseäni on viime aikoina paljon kiinnostanut kuitenkin se, mistä elementeistä yleisö rakentuu ja miten nuo kaksi, esitys ja yleisö, kommunikoivat.

Olen käynyt useissa tanssiesityksissä, jotka ovat olleet yleisöä osallistavia tai yleisölle immerssiivisiä. Olen joskus jäänyt miettimään, mikä on tehnyt niistä esityksen eikä esimerkiksi workshopia. Yksi esityksen olennaisin elementti on ollut rajaamaton: esiintyjän ja yleisön roolit ovat olleet häilyviä. Tällöin olen kokenut yleisön jäsenenä luoneeni paljolti teosta. Pohdin, mikä lopulta luo esityksen tai esityksellisen tilanteen ja kuuluvatko tämän tyylliset teokset esityksiin.

Tanssiesityksen ei välttämättä ole tarvinnut olla yleisöä osallistava kokiessani teoksen kommunikoiden yleisön kanssa. Usein koen esityksen viestivän yhteen suuntaan, esityksestä yleisöön, mutta jo esimerkiksi ollessani yleisön joukossa valossa tai katsekontaktin syntyessä yleisön jäsenenä esiintyjään olen kokenut oman olemukseni vaikuttaneen teokseen.

2.3 Soolot *Lähellä* ja *WithOut*

Olin Irlannissa opiskelijavaihdossa lukuvuoden 2014-2015 The Irish World Academy of Music and Dance akatemiolla, Limerickin yliopistossa. Siellä suoritin kumpanakin lukukautena kurssin kompositiosta ja koreografian tekemisestä, joihin kuului myös omien teoksien luominen. Tein kurssilla soolot *Lähellä* (2014) ja *WithOut* (2015), jotka kummatkin avasivat ovia improvisaation ja esitys-katsojasuhteen työstämiseen. Lisäksi kursseihin kuuluneet luennot, tehtävät ja opettajilta saatu ohjaus koreografisen prosessin aikana laajensivat tietoa tanssiesityksen elementeistä. Koin kursseilla oppineeni eniten koreografian tekemisestä koko ammattiopiskelujeni aikana.

Lähellä-teoksessa yhdistin improvisaatiota ja improvisaation kautta tehtyä liikemateriaalia kosketuksen teema lähtökohtanani. Oleellisinta teoksessa itselleni oli yleisön tuominen istuimeen ympyrän muotoon. Tanssijan tila liikkui ja aukeni ympyrän takaa sen sisälle, ympärille ja lomittain. Ympyrän symbolinen muoto sekä jakamisen, yhtenäisyyden ja tasapuolisuuden elementit tulivat ehkä osaksi yleisön kokemusta. Katsekontakti yleisön ja tanssijan välillä vaikutti paljon kokemukseen. Lopetin teoksen tervehtimällä jokaista katsojaa, joko kätelemällä tai halaamalla.

Without-teoksen työstämisessä jatkoin kosketuksen teemalla. Teos koostui jälleen improvisaatiosta sekä improvisaation kautta tuotetuista liikesarjoista. Kiinnostuin luottamuksesta, jota kosketus vaatii, ja teoksen alussa pidin silmät sidottuina. Teos esitettiin ensimmäisen kerran yliopiston rakennusten välissä ulkona, mikä oli askel vapaampaan esitystilan käsittämiseen ja käyttöön. Yleisö oli taas ympyrän muodossa maahan asettamani rajaköyden reunalla, mutta tällä kertaa seisten. Suhde ja kokemus yleisöstä oli erilainen jo tämän asetelman kautta, sillä en ollut tanssijana konkreettisesti heidän yläpuolellaan. Teos päättyi halaamiseen niiden ihmisten kanssa, jotka sitä halusivat. Sain myös kutsun tulla esiintymään lyhytelokuvaa varten, jolloin päädyin esittämään teoksen uudestaan irlantilaisessa peruskoulussa.

Molempien soolojen itselleni vaikuttavin asia tanssijana ja tekijänä oli tunne jakamisesta ja kommunikoinnista yleisön kanssa. Jonkinlainen arkisuus myös sävytti teoksia, mikä tuntui mielekkäältä. Molemmat tapahtuivat esimerkiksi ilman teknisiä valoja tavallisessa ympäristössä, ja esiintyjän ja yleisön raja, vaikkakin yleisö sai pysyä melko passiivisena, tuntui tasavertaisemmalta.

KUVA 1: Halaus yleisön jäsenen kanssa. Stillkuva videosta, *Withoutin* esityksestä lyhytelokuvaa varten 2015. Kuva: Lucy Dawson

3 LÄHTÖKOHDAT

Halusin pitää *Kohtauksia*-teoksen työstämisprosessin mahdollisimman avoimena ja ennaltamääräämättömänä. Luotin vuosioen kokemuksen kautta tulevan intuition oikeellisuuteen, joten en lähtenyt toteuttamaan mitään ennalta suunniteltua ideaa. Kaksi pääasiallista teemaa olivat teoksen tekemiselle olennaisia: prosessilähtöisyys ja -keskeisyys sekä vuorovaikutus.

3.1 Prosessille antautuminen

Lähdin toteuttamaan opinnäytetyötäni muodostamalla työryhmän. Kun tanssija Pauliina Kytän osallistuminen opinnäytetyöhöni varmistui, olin vielä varmempi avoimesta, prosessin kautta syntyvästä teoksen tekemistavasta. Lähtökohtanani oli siis teoksen prosessille antautuminen niin, että luotin työskentelyn kautta syntyvän kiinnostavia aiheita ja mielenkiinnon kohteita, jotka muokkaisivat ja loisivat teoksen.

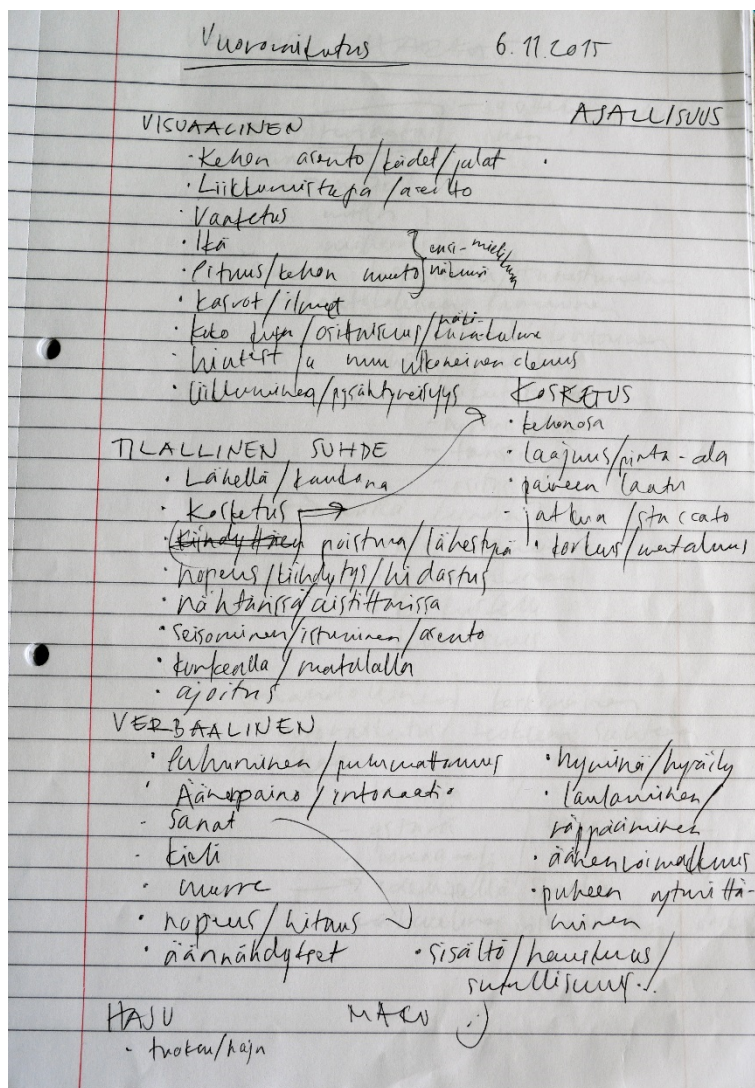
Minulla ei ollut valmista lopputulemaa, visiota tai ideaa, jota olisin halunnut alkaa toteuttaa. Kuitenkin olin selkeästi alusta lähtien vastuullinen osapuoli teoksen valmistumisen osalta. En halunnut asettaa itseäni kuitenkaan koreografin asemaan vaan halusin kokeilla toimia väljemmässä päättämisen roolissa pitäen itseäni pikemminkin koordinaattorina ja fasilitaattorina teokselle. Tiesin aikaisempien töideni ja oman käsitykseni tanssista vaikuttavan joka tapauksessa teokseen sekä yhteisen työskentelyn tuottavan materiaalia.

Miksi halusin toimia näin? Olen tehnyt aikaisempia koreografioita mielestäni aina avoimesti, työryhmän kanssa ja mukailen, mutta katsoessani työskentelyprosesseja jälkepäin koen silti toteuttaneeni vahvasti omaa visiotani. Halusin kokeilla jotakin uutta ja erityisesti oppia itsestäni tanssiteoksen tekijänä sekä pyrkiä kaikin tavoin entistä avoimempaan ja herkempään teoksen luomiseen.

3.2 Vuorovaikutus teemana

Pyrkimyksestä avoimuuteen sekä omista mielenkiinnon kohteistani tanssitaiteessa syntyi jonkinlainen lähtökohta, josta teoksen tekoprosessi saattoi alkaa: vuorovaikutus-teema. Vuorovaikutus on kiinnostanut minua pitkään niin arkielämän kuin tanssin kontekstissa. Koin vuorovaikutuksen luovan avoimuutta ja asioiden välittymistä, joten ajattelin sen vahvistavan prosessilähtöisyyttä.

Ennen tekoprosessin alkua mietin teemaa, kirjoitin vuorovaikutuksen ominaisuuksista ja luin mm. Valerie Preston-Dunlopin ajatuksia vuorovaikutuksesta (Preston-Dunlop 2014). Ajattelin lähestyväni vuorovaikutusta neutraalisti ja ikään kuin ainoastaan asiana, josta voisimme tekoprosessin aloittaa. Olin mielestäni valmis käsittelemään vuorovaikutusta monesta näkökulmasta, vaihtamaan prosessin aikana vuorovaikutuksen johonkin muuhun teemaan tai syventyvän siihen näkökulmaan, minkä vuorovaikutuksesta löytäisimme mielenkiintoiseksi.

KUVA 2: Mitä vuorovaikutus voi olla? Ajatuksien koonti työpäiväkirjaan 2015.

3.2.1 Teoksen esiintyjät ja heidän keskinäinen vuorovaikutus

Itselleni "me yhdessä" -tyyli, aiheiden syntyminen yhteisestä tekemisestä ja koreografisten päätösten jakaminen olivat tärkeitä arvoja. Toisaalta ymmärsin prosessin voivan mennä mihin tahansa suuntaan, esimerkiksi yhteisestä improvisaatiosta minun valmistamani liikemateriaalin tekemiseen, joten en tätäkään teemaa halunnut liiaksi etukäteen määrittää. Luvussa viisi avaan työskentelyprosessia, minkä kautta selkenee vuorovaikutus-teeman toimiminen lähtökohtana teoksen luomiselle.

Oleellista itselleni on erottaa lähtöasetelma ja -asenne, joka oli erilainen kuin aikaisemmissa töissäni. Vaikkakin olen toiminut koreografin roolissa työryhmälähtöisesti, esimerkiksi rakentaen improvisaatiotehtäviä tanssijoiden kirjoitusten kautta, *Kohtauksia*-teoksen rooliasetelma oli erilainen. En halunnut olla johdattelevassa roolissa, sillä koin sen vähentävän avoimuutta prosessille ja aidosti tanssijoiden keskinäisestä vuorovaikutuksesta syntyvälle materiaalille.

Tutustuin Pauliina Kyttään opiskellessani Västra Nylands folkhögskolanilla 2011-2012. Olemme olleet ystäviä siitä lähtien, ja aavistin toimintamme olevan helppoa myös taiteellisessa yhteistyössä.

Pauliina Kyttä on Mikkelistä kotoisin oleva, helsinkiläistynyt tanssija. Hän valmistui Turun konservatoriosta tanssijaksi keväällä 2015. Tällä hetkellä Pauliina toimii freelancerina, opettaa tanssia sekä opiskelee töiden ohella Kuopiossa Savonia-Ammattikorkeakoulussa tanssinopettajaksi. (Kyttä 2016.)

3.2.2 Yleisön ja esityksen vuorovaikutus

Minua on kiinnostanut pitkään yleisön ja esityksen välinen suhde. Tiedostin tämän suhteen vuorovaikutus-teeman kautta oleelliseksi ja itseäni kiinnostavaksi. Ennen tekoprosessin alkua päätin pitää avoimet ovet jokaiseen harjoitukseen, jotta meillä olisi jotakin referenssiä ja työstettävää konkreettisesti katsojien kanssa.

En kuitenkaan halunnut rajoittaa tai määrittää etukäteen esityksen suhdetta yleisöön. Käsitteeni esitys-yleisön-suhteesta muodostui kahdesta ääripäästä: yksisuuntaisesta vuorovaikutuksesta tai yleisöä osallistavasta. Yksisuuntaisella vuorovaikutuksella tarkoitan esitystä, joka kommunikoi pimeässä istuvaan yleisöön päin. Yleisöä osallistavalla esityksellä tarkoitan vuorovaikutteista myös yleisön kautta rakentuvaa teosta. En tiennyt mille akselille näiden ääripäiden välillä teos tulisi sijoittumaan.

4 IMPROVISAATIO TYÖKALUNA

Olin päättänyt keskusteltuani Pauliinan kanssa improvisaation käytöstä teoksen tekemisen pääasiallisena tai lähtökohtaisena työkaluna. Avaan tässä luvussa yleisesti improvisaatiotyökaluja ja käsitteitä, jotka olivat olennaisia *Kohtauksia*-teoksen rakentumiselle.

4.1 Instant composition

Instant compositionissa tai instant choreographyssä luotetaan hetkessä syntyvien tilallisten, ajallisten ja ihmisten välisten suhteiden kautta tulevaan liikkuvaan installaatioon. Tehtävänä on kävellä tai seistä määritetyssä tilassa tekijän kokemuksen ja tilan tarpeen mukaan. Harjoituksessa pyritään kuuntelemaan ryhmää ja muita tekijöitä sekä pelaamaan tilanteessa annetuilla ja syntyvillä elementeillä.

Tämä harjoitus oli kaiken perusta *Kohtauksia*-prosessin alkamisessa. Tutustuimme ja haimme yhteistä työskentelyä, jolloin koin harjoituksen toimivan selkeänä prosessin käynnistäjänä. Instant compositionin tekeminen vaikutti paljon myös muiden improvisaatiotehtävien luonteeseen, vieden meitä tanssijoina ehkä tietoisemmiksi tilasta ja suhteestamme toisiimme. Se myös lisäsi teoksen tekemiseen selkeän tulokulman koreografisesta katselu- ja tekemistavasta. Erityisesti keskustelutehtävä, jota kuvailen myöhemmin, vaikutti tästä harjoitteesta.

Teoksen tekoprosessissa laajensimme harjoituksen liikkumistavat kävelemisestä ja seisomisesta myös muihin toimintoihin, kuten istumiseen ja juoksuun. Tämä lisäsi harjoitukseen enemmän keskinäistä peliä vallasta, tilasta ja toistemme suhteilla leikkimistä.

KUVA 3: Tilan ja toisen hahmottaminen. Stillkuva videosta ensimmäiseltä workshopilta instant composition -harjoitteesta 2015.

4.2 Peili – unisono, parvi

Peili-harjoitetta tehdään yksinkertaisuudessaan vastatusten, toisen toimiessa liikkeen määrittäjänä ja toisen matkiessa liikettä. Osia vaihdetaan usein sopimalla. Unisono eli yhdenaikaisesti ja yhdenmukaisesti liikkuminen vietyä improvisaatioon voidaan käsittää vapaammaksi kehon tilallisesta suunnasta sekä ehkä myös liikkeen määrittäjän roolista. Parvi-harjoitus, jossa ryhmä liikkuu ja toimii yhdenmukaisesti ilman selkeää liikkeen määrittäjää tai vaihtaen häntä koko ajan, on esimerkki unisonoa käyttävästä improvisaatioharjoituksesta.

Kohtauksia-teoksen prosessissa peili tarkoitti improvisaatiota, jossa mainitsemani unisono ja peili yhdistyivät. Tehtävänä oli tuottaa yhdenmukaista liikettä, kuitenkin vaihtaen liikkeen määrittäjää jatkuvasti ilman konkreettista sopimista tai keskustelua. Tämä toi liikkumiseen vaihtuvat suunnat tilassa, jolloin vastakkain olemisesta piti luopua melko pian.

Vaikka jokainen improvisaatiotehtävä eli ja muuttui koko prosessin ajan, peili pysyi laadultaan hyvin intensiivisenä, kahdenkeskisenä ja jollain tapaa liikelaadultaan "tansillisena". "Tansillisuudella" tarkoitan sitä, että liike oli keskiössä, mutta sillä ei ollut mitään päämäärää tai tarkoitusta. Liikettä määritteli se, että toinen pystyi seuraamaan sitä ja se kumpusi kummankin omista motiiveista. Liike vaikutui toisen liikkeestä, mielentilasta, tilasuhteesta, liikevastuun ottamisesta ja antamisesta enemmän kuin liikkeen sanomasta.

4.3 Keskustelu

Keskustelu-harjoituksella tarkoitan liikkeellistä keskustelua: toinen sanoo jotakin liikkeellisesti, johon toinen vastaa liikkeellä. Teoksen tekemisen alkuvaiheessa keskustelun oleellisin asia eli "sanat ja sisältö" oli liikkeen laatu. Liikkeen dynamiikka, tilan käyttö suhteessa toiseen, ajallisuus ja kasvojen eleet toivat lähtökohtia keskustelun käymiseen.

Varioimme harjoitusta useilla eri lisätehtävillä tai rajoitteilla, joita otimme mukaan ja myös lopulta karsimme pois. Ne kuitenkin jäivät vaikuttamaan improvisaation tekemiseen myös lopullisessa teoksessa. Rajoitteita ja lisätehtäviä olivat lattiatasossa liikkumisen kieltäminen, kosketuksen salliminen tai kieltäminen, tilanteessa syntyvän leikkimisen ja pelin voimistaminen (esimerkiksi toisen tilan rajoittamisen leikki), konkreettisesti puhuminen ja liikkuminen yhtä aikaa, sanomisen sisällön ajattelemisen sanallisesti omassa päässä, katsekontaktin ylläpitäminen koko keskustelun ajan ja yhteisen tilan rajoittaminen (lähellä oleminen).

Keskustelun luonnetta määritti koko teoksen tekemisen ajan arkisuus. Olimme tekemisessä omina itsenämme ja annoimme esimerkiksi naurahdusten, huudahdusten ja muun normaalin reagoimisen tulla osaksi tehtävää. Keskustelussa koimme pelaavamme myös toisen kuuntelulla ja puhumisella päälle sekä sanomalla "kyllä" ehdotuksille.

KUVA 4: Keskustelu-tehtävä. Stillkuva videosta avoimista harjoituksista 17.1.2016.

4.4 Kosketus

Kosketus-tehtävä tarkoitti oman kehon kosketuksen kautta improvisoimista niin, että tanssijan omien kehonosien toisiaan koskettamisen kokemuksesta tanssijalle syntyi motiivi liikkua. Kosketus ei ollut impulssi, mutta sen kaltainen liikkeen motiivi vapaampana ja tutkivampana.

Kosketus-tehtävä syntyi keskusteluistamme vuorovaikutuksesta, joissa totesimme arkielämässä kosketuksen olevan olennainen osa vuorovaikutusta. Koimme myös tarpeen kokeilla jonkinlaista improvisaatiota yksin ilman riippuvuutta toisesta, jolloin kosketus-tehtävä toimi liikemateriaalin luomisen motiivina.

Tutkimme kosketus-tehtävää toisessa workshop-tapaamisessa ja sairaalassa vieraillessamme, mutta sen jälkeen luovuimme tehtävästä. Emme kokeneet tehtävää teosta eteenpäin vieväksi sellaisenaan. Tehtävän tekeminen vahvisti käsitystämme yhteisen tekemisen mielekkyydestä ja oleellisuudesta. Koin itse myös sen olevan eri maailmasta kuin instant composition, peili ja keskustelu, jotka kiinnostivat minua.

5 TEOKSEN TEKOPROSESSI

Teoksen matka tanssijoiden ensimmäisistä tapaamisista kohti Sotkulla nähtyä esitystä oli materiaalia luova ja tutkiva prosessi. Tämän vuoksi käytän työskentelyprosessi-sanana sijaan tekoprosessia, sillä haluan korostaa teoksen rakentamista yhdessä Pauliinan ja itseni kesken.

Kuvaan seuraavissa luvuissa tekoprosessia teoksen kannalta tärkeiksi ja oleellisiksi muodostuneiden aiheiden kautta.

5.1 Workshopit

Teoksen tekoprosessi alkoi marraskuussa ja kesti noin neljä kuukautta. Tarkemmat tiedot harjoitus-aikataulusta löytyvät liitteestä 1. Tekoprosessi muodostui viikonloppuisista workshoppeista eli teoksen harjoittelusta ja tekemisestä tuntimäärällisesti tiiviinä kertoina, sillä Pauliina asui toisella paikkakunnalla Helsingissä. Pyrimme käyttämään hyödyksi ajan, jolloin Pauliina saapui Kuopioon.

Harjoitukset tuntuivat erityisesti alkuvaiheessa syksyn 2015 puolella workshoppeilta tutkivan otteen vuoksi. Etsimme ja kehitimme improvisaatioteemoja, pohdimme ja analysoimme vuorovaikutus-aihetta, ja yleisesti etsimme yhteistä säveltä. Olimme ensimmäistä kertaa tekemässä taiteellista työtä yhdessä, joten toisen työtapaan tutustuminen ja kompromissien kautta eteneminen olivat olennaisia yhteisen sävelen löytymisessä. Kumpikin osapuoli antoi teokseen materiaalia ja vei yhteistä asiaamme eteenpäin. Esitys prosessin lopussa ja esityksellisyys pysyi kuitenkin ajatuksissamme, vaikkakin taka-alalla, koko ajan.

Tammikuussa palattuamme aiheen äärelle joulun tauon jälkeen tutkivuus vaihtui päätösten tekemiseen ja yhä enemmän esitykseen valmistautumiseen. Loppuvaiheen workshopit helmikuussa olivat teoksen rakenteen, intention ja esityksellisten elementtien kirkastamista.

5.1.1 Harjoitusten avoimet ovet

Päätin ennen tekoprosessin alkua pitää harjoitukset avoimena yleisölle, jotta olisimme avoimia myös yleisön väliselle vuorovaikutukselle, kuten aiemmin mainitsin luvussa 3.2.2. Tarkoituksena oli olla avoin kaikelle mahdolliselle, mitä harjoituksiin osallistuvan yleisön kanssa syntyisi. Harjoituksiin osallistunut yleisömäärä oli kuitenkin hyvin pieni: yhdestä kahteen henkilöön tai ei ollenkaan. Luulen tämän johtuneen siitä, että harjoitusaikoja oli paljon ja ne olivat pitkiä sekä aktiivisuuteni avoimista ovista tiedottamisen suhteen oli pientä. Liitteestä 1 Toteutunut harjoitussuunnitelma voi nähdä harjoitukset kokonaisuudessaan, ja käsittelen tiedottamista tarkemmin luvussa 7. Tuotannollinen prosessi.

Yleisömäärän vähyydestä syntyi tarve viedä harjoituksia yleisön ja ihmisten luokse. Pidimme syksyllä avoimet harjoitukset Kuopion kauppatorilla ja Kuopion yliopistollisessa sairaalassa. Myöhemmin tekoprosessin loppuvaiheessa esitimme teoksesta demoversion, jonne saimme yleisöä enemmän.

Koimme demoversion yleisön osallistumisen suhteen onnistuneeksi ja saimme kokemusta istuvan yleisön vaikutuksesta tekemiseen sekä kommentteja kokemuksistaan yleisöltä.

Eilen oli demo. Tuntui hyvältä saada yleisöä harjoituksiin, sillä se konkretisoi esitystä tai jotenkin sitä miltä yleisön läsnäolo tuntui. Myös ulkopuolisten kommentit tuntuivat hyviltä... (Pauliinan teospäiväkirja 21.2.2016)

KUVA 5: Keskustelua demoesityksen jälkeen. Stillkuva videosta 20.2.2016.

5.1.2 Kuopion kauppatori harjoituspaikkana – ymmärrys tanssinkontekstiin pyrkimisestä

Pidimme ensimmäisen workshopin osaksi Kuopion kaupungintorilla 7.11.2015, jolloin toiveenamme oli saada kontaktia yleisön kanssa. Tulehtunut akillesjänteeni vaikutti todella paljon työskentelemme sitä rajoittaen. Liikemateriaali improvisaatiossa koostui lähinnä yksinkertaisista liikkeistä, ja teimme eniten instant compositionia. Välillä Pauliina työskenteli yksin, kun itse toimin todistajana ja katsojana.

Torilla työskentelemistä sävytti ihmisten välinpitämättömyys, poissaolo ja se, etteivät suurin osa edes ymmärtäneet tai huomanneet jotakin erikoista tapahtuvan. Jonkinlaisen kontaktin muodostuttua ohikulkijoilla saattoi myös ilmetä epämukavuudentunnetta. Paikalla oli myös kiinnostuneita ja aplodeeraavia ihmisiä.

Torilta opimme erityisesti sen, että pystyäksemme luomaan tanssin sallivan ilmapiirin tanssisalin ulkopuolella meidän olisi erotuttava ja luotava konteksti, jossa toimintamme olisi hyväksyttävää. Torilla emme erottuneet tarpeeksi, jotta olisimme luoneet tällaisen tilan ja hetken. Esimerkiksi pieni ilmoituksemme avoimista harjoituksista ei ollut toimiva eivätkä vaatteemme erottuneet tavallisista mitenkään. Emme kokeneet yleisön epämukavuutta mielekkääksi. Tämä kirkasti jo sitä, mitä halusimme tutkia eteenpäin ja mahdollisesti esityksellämme luoda yleisölle: shokeeraavuuden sijaan mukavuutta.

KUVA 6: Instant composition -hetki. Kuopion kauppatorilla 7.11.2015. Kuva: Pinja Metsävainio

5.1.3 Kuopion yliopistollinen sairaala harjoituspaikkana – sallivuus, vaatteet

Joulukuussa saimme mahdollisuuden viedä teoksen harjoitukset tätini Kirsimarja Metsävainion yhteistyön kautta Kuopion yliopistolliselle sairaalalle (Kys), johon tartuimme innoissamme. Saimme tilana käyttää Kuopion yliopistollisen sairaalan Kaarisairaalan valoaulaa. Viittaan myöhemmin tekstissä kyseiseen tilaan puhuessani sairaalasta, enkä käsittele yleisesti sairaalaa instituutiona.

Toisessa workshopissa loimme ja tutkimme kaikkia improvisaatiotehtäviä, jotka olen avannut luvussa 4. Koostimme näistä tehtävistä scoreja eli tehtäväkokonaisuuksia sairaalaa varten, jotka olivat kaikki noin 10 minuutin pituisia. Valmistauduimme sairaalassa työskentelyyn myös paljon miettimällä ja kokeilemalla (harjoituksissa käyneen yleisön kanssa), mikä tekee meidät tanssijoina avoimimmiksi. Tavoitteenamme oli esimerkiksi aukaista katseemme tanssiin ja mahdollisesti myös tervehtiä yleisöä. Sairaalassa pidimme molemmat yhteneviä vaatteita: ostin samanlaiset siniset t-paidat ja sovimme samankaltaisista mustista housuista. Teoksesta tiedottavia julisteita oli enemmän, ja ne olivat selkeämpiä ja huomiota herättävämpiä.

Yleinen tunnelma, jonka koimme sairaalassa, oli hyväksyvä ja positiivinen. Ihmiset ottivat sanallisesti kontaktia, katsoivat selkeästi meitä kohti, hymyilivät, nauroivat tai jopa ottivat muutamia tanssiaskeleita. Koimme myös paljon sivuuttamista ja välttelyä. Osa sulki tiedostaen tanssimme pois näkökentästään. Kuten torilla, sairaalassakaan ihmiset eivät olleet tulleet kokemaan tanssia, vaan heidän syynsä siellä olemiseen oli eri. Tällöin heidän motivaationsa ja halukkuutensa kohdata tanssia saattoi vaihdella. Yleisesti koimme kuitenkin olleemme tervetulleita.

Sairaalassa tanssiminen vahvasti halua pitää teos yleisölle mukavana ja selkeänä kokemuksena. Muovasiimme myös käsitystämme siitä, minkälainen tanssijan ja yleisön kohtaaminen voi olla.

5.1.4 Kohti esitystä

Sairaalassa tanssimisen jälkeen pidimme melkein neljän viikon tauon joululoman vuoksi. Paluu teoksen äärelle tuntui vaikeammalta prosessin ja esityksen asioiden aukinaisuuden vuoksi. Sietokyky teoksen keskeneräisyyden kanssa oli koetuksella. Pääsimme kuitenkin irti turhautumisesta pian ja vein tekoprosessia enemmän konkreettisesti esitystä rakentavaksi kuin materiaalia tutkivaksi. Päätöksien kautta saatoimme myös toisaalta syventyä niihin materiaaleihin, jotka olivat esityksen kannalta oleellisia.

Tekoprosessin loppuvaiheessa opinnäytetyön ohjaajani Paula Salosaari kävi keskustelemassa kanssamme esityksen teemoista, rakenteesta, perusteluistamme ja syistä materiaalimme takana sekä yleisesti tekoprosessista. Keskustelun kautta päätöksien tekemisen ote vahvistui ja koin myös itse muuttavani omaa rooliani enemmän koreografisen vastuun kantajaksi suhteessa Pauliinaan. Tärkeä keskustelusta noussut teema oli musiikin käyttö – olimme nimittäin harjoitelleet sekä musiikin kanssa että ilman sitä. Päädyimme pohtimaan musiikin kautta tasavertaisuutta, ja tästä nousi idea kuulokkeiden käyttämisestä tanssijoilla eli musiikista tanssijoille ilman yleisölle jakamista. Kuulokkeet tulivat lopulta osaksi teosta: ostin ja lainasin molemmille mustat korvien ulkopuolelle tulevat langattomat bluetoothilla toimivat kuulokkeet.

Viimeisellä workshopilla ennen esitystä pidimme demoversion teoksesta, johon kutsuimme yleisöä tanssin opiskelijoista ja tutuistamme. Vaikkakin demoversion kautta teimme viimeiset ratkaisut teoksen osalta, koimme esityspäivänä teoksen edelleen muuttuneen. Käsittelen teoksen esitystä tarkemmin luvussa 6.

5.2 Leikki ja peli improvisaatiossa

Vaikka teimme lukumäärällisesti vähän erilaisia improvisaatiotehtäviä, ne muuttuivat ja kehittyivät koko ajan. Tehtävät olivat myös pohjimmiltaan hyvin yksinkertaisia, mutta silti niihin tuli luonnetta ja syvyyttä myös ilman puhuen asetettuja lisätehtäviä. Aloimme kutsua tätä luonteen muodostumista *leikiksi*. Ihan jo ensimmäisissä harjoituksissa aloimme kiinnostua yksinkertaisien tehtävien sisällä ”sääntöjen” luomisesta ilman sopimusta tai ulkopuolista rajaajaa. Toiston ja jatkamisen kautta syntyi tehtävän sisälle leikkiä sekä pelinomaisesti toiseen ja improvisaatioon suhtautumista.

Mielenkiintoisia hetkiä pelin syntyminen ja sen kantamisen seuraaminen. (Pauliinan teospäiväkirja 6.11.2015.)

Pelin syntyminen yhteydessä koimme kuitenkin tekemisen todella korniksi ikään kuin meille olisi ollut ensiarvoisen tärkeää tehdä improvisaatiota paljaana ja turhasta puhtaana. Ehkä tiedostamattamme omasimme sellaisen arvopohjan, jossa improvisaatio ei ollut naurettavaa, omannut koomisia piirteitä tai ylipäättään minkäänlaisia arkisia tunnetiloja. Suhtautuminen improvisaatioon oli ehkä hyvin liikkeellisesti ja kehollisesti orientoitunutta ja esimerkiksi kasvojen liikkeen sekä teatterillisen ilmaisun osalta minimaalista.

On paljon tunnetiloja ja mielialoja, jotka nousee ihan tahtomattaan näin simppelistä improsta. Se on välillä ristiriitaistakin, koska sitten tulee tahtomattaan ajatus rehellisyydestä, aitoudesta ja "väärin" tekemisestä. Niin kuin korniudelle ei olis tilaa. Ja toisaalta miksi se etes tuntuu kornilta! Mikä on se kynnyks, joka saa meidät nauramaan tai vaihtamaan "seuraavaan teemaan". Välillä se kynnyks/jännite on vapaa ja välillä sen tiedostaa. (Riikan teospäiväkirja 6.11.2015.)

Koen leikin improvisaation sisällä tuoneen teokseen arkisuutta ja herkkyyttä kuunnella tekemisen hetkeä. Tunnelma improvisaation sisällä saattoi muuttua, vaikka tehtävä olikin sama, jolloin koin teoksen elävän ja hengittävän tilanteen mukaan. Uskon, että vaikka tehtävän luonne muuttui aina harjoituskerroilla ja esityksessäkin, improvisaation lähestymistapa leikkisänä sekä pitkä harjoitushistoria toivat pysyvyyttä teokseen myös tunnelmallisesti.

KUVA 7: Keskustelu-tehtävän naurua. Stillkuva videosta avoimista harjoituksista 6.12.2015.

5.3 Keskustelu ja analysointi tanssijoiden kesken

Workshopeissa korostui teoksen ja tekemisen analysoiminen sekä keskustelu yleisesti. Puhuimme paljon siitä, mikä mielestämme toimi improvisaatiossa ja mikä ei sekä siitä minkälaiselta tehtävien tekeminen tuntui. Välillä teimme niin, että tehtyämme improvisaatiokokonaisuuden menimme suoraan kirjoittamaan omia muistiinpanojamme, minkä jälkeen puhuimme ja avasimme toisillemme mietteitämme. Näiden keskustelujen kautta veimme teosta eteenpäin; tarkensimme mielenkiinnonkohteitamme ja päätimme lisätehtävistä.

Puhuimme paljon teoksesta, mutta myös arjen tapahtumista ohi aiheen. Tämä johtui luultavasti myös siitä, että olimme muutenkin ystäviä ja näimme melko harvoin. Välillä arkiasioiden tuleminen osaksi workshop-aikoja haittasi teoksen eteenpäin viemistä, mutta usein tuntui mahdottomalta aloittaa ilman kuulumisten kertomista.

Meni kokonaisuudessaan ihan liian kauan aikaa muiden asioiden juoruiluun, oikeasti kaks tuntia. Välillä puhuttiin asiaa, mutta välillä vaan pälistiin. Näin jälkepäin turhauttaa aika paljon se. (Riikan teospäiväkirja 6.2.2016.)

Pohdimme jossain välissä puhumisen tuomista teokseen jossain muodossa, koska se oli niin oleellinen osa teoksen tekoprosessia. Kokeilimme puhumista peilissä ja keskustelu-improvisaatiossa, mutta teokseen emme sitä ottaneet, sillä en kiinnostunut siitä esityksen kontekstissa, ja mietimme puheen muuttumista esiintymistilanteessa tulevien asioiden vuoksi. Puhuminen tehtävän sisällä jäi kuitenkin vaikuttamaan lopullisiin teoksessa esitettyihin improvisaatioihin.

... (puhuminen) toi mielenkiintoa tanssijana. Ja sittenkin kun jätettiin se pois – vaikutti paljon – tuli itselle mielenkiintoisemmaksi, kun samalla konkreettisesti ajatteli jotain sanottavaa. (Riikan teospäiväkirja 6.2.2016.)

5.4 Riippuvaisuus toisesta

Teoksen tekoprosessin aikana opimme tuntemaan toisen luontaisen liikkumistavan hyvin ja osasimme melkein ennustaa, mihin toisen liike johtaisi peiliä tehdessämme. Toisaalta koimme jälkeinpäin, että olimme luoneet yhteisen liikkumistavan ja luonteen. Kuulimme kommentteja yhteisestä liikelaatua koskien myös katsojilta; selän suoruus ja raajojen laajat liikkeet olivat joidenkin mielestä ominaista liikkeellemme.

KUVA 8: Peilissä raajojen liikkeet korostuivat. Tekoprosessin loppuvaiheen harjoituksista 21.2.2016.

Kuva: Pinja Metsävainio

Mielestäni yhtenäinen liike ei ollut päämäärä vaan se muotoutui osaksi teosta yhteisen tekemisen ja toisesta riippuvuuden vuoksi. Päätämme improvisaatiotehtävien kautta meidän piti olla koko ajan tietoisia toisistamme, mikä johti hyvin sulavaan yhdessä tekemiseen.

Jännittävää, miten se on lähteny kulkeutumaan enemmän liikesuhdeimproksi. Ikään kuin välillä me oltais kone tai systeemi, joka toimii yhdessä asettuen ”esteettisesti” tai systeemin toiminnan kannalta oleellisesti tilaan ja toisen suhteeseen. (Riikan teospäiväkirja 6.12.2015.)

Kuten päiväkirjaan kirjoitin, koin vahvasti meidän tanssijoiden toimivan yhdessä. Motivaationa ei ollut niinkään toteuttaa liikettä vaan pelata yhteisyydestä syntyvien teemojen kanssa. Myöskin toimivan kommunikaation ja todella intensiivisen yhteistyön kautta syntyi mielekästä improvisaatiota. Liikkeen arvottaminen, dynamiikan tai muun laadun suhteen, ei ollut tarpeellista keskustelussa, vaan oleellista oli keskittyä täysillä tehtävään ja toisiimme.

Nyt huomasin että tärkeää on keskustelun intensiteetti ei niinkään liike ja ”vauhti”, eli se että jatkuvasti tapahtuu jotain. Kuuntelu – läsnäolo. Rauha. Intensiteetti – hetkeen sitoutuminen. Sanominen ja tarkoittaminen. (Pauliinan teospäiväkirja 7.2.2016.)

5.5 Teoksen kommunikaatio

Sairaalalla työskentelyn jälkeen olimme varmoja, että halusimme esityksen olevan yleisölle helppo ja mukava kokemus. Pohdimme helppoja vuorovaikutuksen keinoja kuten tervehtimistä, mutta koin lopulta mielenkiintoisimpana sen, kuinka esityksellisenä teos voi pysyä ja mitä keinoja on löytää yhteinen väylä kommunikaatiolle ilman osallistamista.

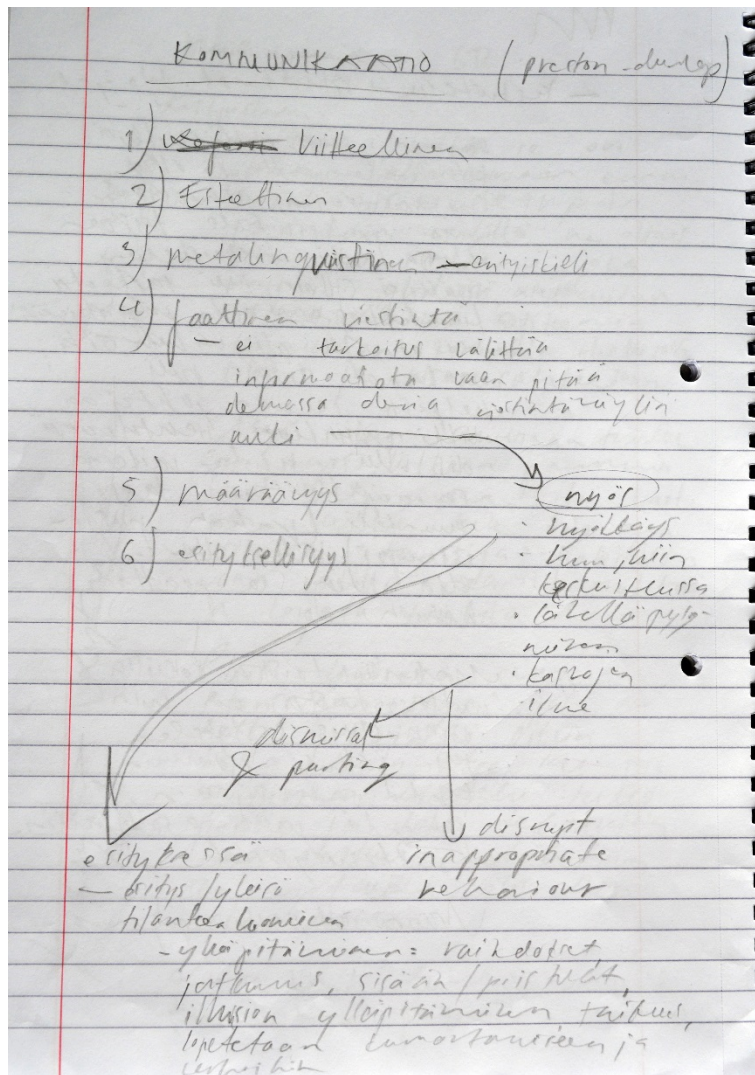
Toisaalta pohdimme, haittaisiko meitä se, että esityksellä ei olisi mitään sanomaa. Luotimme kuitenkin siihen, että yleisö lukee teosta joka tapauksessa omalla tavallaan. Uskoimme myös vuorovaikutus-teeman ja miettimiemme asioiden välittyvän jossain muodossa yleisölle. Esimerkiksi esityksen elementit, kuten vaatetus, valot ja yleisön sijoittaminen, toisivat meitä kiinnostavaa vuorovaikutuksen tapaa esille.

5.6 Arkisuuden ja illuusion teemojen muodostuminen

Koko tekoprosessin ajan suhtauduimme työskentelyyn tosissamme ja uppouduimme tekemiseen täysillä. Kuitenkin olimme aina omina itsenämme myös improvisaation sisällä: tavallisesti, arkisesti ja useimmiten kevein ja mukavin mielin. Mielenkiinnon kohteemme ja improvisaatiotehtävät eivät luooneet meille tarvetta luoda jonkinlaista hahmoa tai tavoitella jotakin liikkeellistä estetiikkaa, sillä ainoa motiivimme oli kärjistettynä toimia yhdessä. Tällöin sallimme tavallisen reagoimisen tulla osaksi tekemistämme.

Eikä haittaa vaikei tule koko ajan sellasta ”tanssija” habitusta vaan välillä saa hymähtää ja korjata hiuksia. ... Nauru oli mukana paljon (Riikan teospäiväkirja 6.12.2015.)

Tällainen arkisuus ja arkinen oleminen säilyivät teoksen esittämiseen asti. Perehtyessäni tekoprosessin aikana kommunikaation muotoihin kiinnostuin faattisesta viestinnästä ja mitä se olisi suhteessa teokseen. Faattisen viestinnän ei ole tarkoitus välittää informaatiota vaan pitää olemassa olevia viestintäväyliä auki (Preston-Dunlop 2014, 33-36). Preston Dunlopin määritelmä faattisesta viestinnästä pohjaa Roman Jakobsonin kommunikaatiomalliin. Esimerkiksi koin tämän olevan toimivan improvisaation edellytyksenä; pidämme yllä improvisaatiota näennäisellä informaatiolla, katsekontaktilla ja sanomalla ”kyllä” ehdotuksille.

KUVA 9: Ajatuksia Jakobsonin kommunikaatiomallista 11.12.2015.

Jäin myös pohtimaan faattista viestintää konventionaalisen esityksen kautta, jossa esitys noudattaa tiettyä kaavaa: yleisö tulee sisään, esitys alkaa ja päättyy aplodien kanssa, minkä jälkeen yleisö poistuu. Tapahtuuko tässä viestintää ja miten? Toimiiko esitys mahdollisena viestijänä yleisön aloittaessa ja päättäessä kohtaamisen? Pohdimme paljon, miten esitys voisi olla tasavertainen yleisön kanssa. Toisaalta mietimme, oliko arkinen oleminen, joka oli koko ajan sävyttänyt tekemistämme, osa tasavertaisuutta ja arkisuutta. Tämän kautta syntyi mielenkiinto siihen, miten teos voisi olla vuorovaikutuksessa yleisön kanssa pitäen kiinni esityksellisyydestä. Lisäksi syntyivät teoksen olennaiset käsitteet *pedestrian* - arkisuus sekä *magical* - illuusio.

Esitys alkoi rakentua näiden kahden, arkisuuden ja illuusion, kautta. Illuusio (alun perin magical) merkitsi meille taianomaista konservatiivisesti käsitettyä esityksen tunnelmaa, jossa yleisö saa katsoa jotakin esteettisesti ja auditiivisesti sommiteltua kokonaisuutta ulkoapäin. Pohdimme illuusiolla myös yksipuolista kommunikointia, esityksestä yleisöön. Arkisuus tarkoitti tämän vastakohtaa, rii-
suttomaa, tavalliseen elämään ja olemiseen viittaavaa tunnelmaa. Emme kuitenkaan tarkoittaneet

täysin esitystilanteen lopettamista, osallistavuutta tai yleisön roolin menettämistä. Pohdimme arkisuudella sitä, miten pitkälle voisimme viedä yleisön ja esityksen tasavertaisuudessa, silti säilyttäen esityksellisyyden. Käsittelen esityksen kaarta tarkemmin näiden kahden teeman osalta luvussa kuusi.

5.7 Esityksen elementeistä

Olimme toisaalta koko teoksen prosessin ajan tutkimassa teemoja, mutta tiesimme koko ajan esiintyvämme lopulta. Jotkin asiat olivat koko ajan läsnä tekoprosessissa, kuten yleisön paikka tai sijoittelu. Toisaalta jotkin esityksen suhteen tehtävät päätökset, erityisesti vaatteiden suhteen, tulivat yllätyksenä. Avaan seuraavissa kappaleissa esityksen elementtien taustoja.

5.7.1 Tila

Lähtölaukaus-festivaalia varten oli varattu Itäisen tanssin aluekeskuksen ja tanssiteatteri Minimim yhteinen tila Sotku. Sotku on pieni black box -teatteri, mikä tarkoittaa mustaa esitystilaa sisältäen valo- ja ääniteknisen kaluston. Tilaa voidaan muokata erilaisiin tarkoituksiin. Sotkua käytetään esityksien järjestämiseen, tiiviskursseihin ja muuhun taiteelliseen toimintaan, ja tiloissa toimivat myös Itäisen tanssin aluekeskuksen ja Minimim toimistot. Sotku on siis rakennuksena vahvasti taiteeseen yhdistynyt.

En ollut tekoprosessin alussa varma, minne lopullinen esitys sijoittuisi, vaan ajattelin sen muodostuvan prosessin aikana. Olin valmis työskentelemään paikkasidonnaisestikin syntyvien mielenkiintojen mukaan. Tiedostin kuitenkin mahdollisuuden käyttää Sotkua esiintymistilana koko ajan, ja lopulta päätimme ja toisaalta ajauduimme käyttämään Sotkua esiintymistilana.

5.7.2 Yleisön sijoittaminen

Olin pohtinut aikaisemmissa soolotöissäni yleisön paikan merkitystä yleisön ja tanssijan kokemukselle. Olimme tekoprosessin alusta lähtien tietoisia yleisön läsnäolosta harjoituksissa ja lopullisessa esityksessä. Tasavertaisuuden noustessa mielenkiintoiseksi teemaksi aloimme miettiä, miten yleisön ja esityksen välille voi syntyä vuorovaikutusta. Osallistavuus jäi pois, lähinnä sen vuoksi, ettemme pystyneet paljoltikaan kokeilemaan yleisön kanssa mitään. Aloimme pohtia, miten vuorovaikutus voisi pysyä silti esityksellisyyden sisällä.

Päädyimme sijoittamaan yleisön ympärillemme tuoleihin suorakulmion muotoon, jonka kulmissa oli kulkuaukot. Koimme sen tuovan esiintymistilanteeseen ja yleisön kokemukseen tasavertaisuutta ja yhteisöllisyyttä. Yleisön seisominen ja liikkuminen tilassa olivat vaihtoehtoja, joista luovuttiin teosrakenteen varmistuessa. Lopulliseen esitykseen tuli arvioitua enemmän yleisöä, jolloin lisäsimme lyhyemmille istuinriveille toisen rivin taakse. Tämä ei ollut meille toivottavaa, sillä pohdimme tasavertaisuuden vähenemistä, mutta olosuhteiden vuoksi päädyimme tähän ratkaisuun. Esiintymistila löytyy piirroksineen tarkemmin liitteestä 6, teoksen tekniset tiedot.

Tiedostimme yleisön erilaisen näkökulman ja kokemuksen riippuen istumapaikasta, joten pyrimme tanssijoina tehtävien tekemiseen ilman tietoista etusuuntaa. Ymmärsin myöhemmin katsoessani teoksen videotallennetta, kuinka reunoilla ja kulmissa olleelle yleisölle jotkin tapahtumat jäivät todella pois näkyvistä ja heidän täytyi tehdä kurkkimista enemmän nähdäkseen kaiken. Toisaalta vasta-päätä oleva yleisön jäsen saattoi kokea jonkun tapahtuman, mitä reunoilla ollut ei nähnyt. Pohdin, voisiko toisen kokemus olla myös yhteinen kokemus?

5.7.3 Musiikki

Olimme harjoitelleet teosta musiikin kanssa, ilman sitä ja vaihdellen kappaleita paljon. Idea kuulokkeiden käyttämisestä tuli tekoprosessin loppuvaiheessa, mutta vielä myöhemmin päätin lopulliset teoksen kappaleet. Lopullisessa teoksessa kuulokkeista ainoastaan tanssijoille tulevat musiikit olivat: Johannes Koenigerin Floating, Troikan Estuarine Flower, Dustin O'Hallaranin We Move Lightly, Marvin Hamlischin Easy Winners/The Sting ja Nightmares On Waxin African Pirates. Tämän jälkeen kaikille kaiuttimista kuuluvat kappaleet olivat: Nightmares On Waxin African Pirates, Troikan Estuarine Flower ja Johannes Koenigerin Floating.

Musiikkien luonne seurasi esityksen kokonaiskaarta, jonka kuvailen tarkemmin kappaleessa 6. Musiikkien vaikutus oli todella vahva improvisaatiotehtävissä niin liikkeen värittäjänä kuin tunnelman luoja.

KUVA 10: Keskustelu. Harjoitukset esiintymisvaatteilla ja kuulokkeilla 21.2.2016. Kuva: Pinja Metsävainio

Minulle kuulokkeet kuvastavat jollain tapaa tanssijoiden omaa salaista maailmaa, jota yleisö pääsee vain seuraamaan. Vielä pari viikkoa ennen esitystä pohdin kuulokkeiden poistamista, sillä minua arvelutti niiden tarpeellisuus kokonaisuuden kannalta; pohdin, olivatko ne vain kiva idea ja lisäke. Päädyimme kuitenkin yhdessä tulokseen, että ne tukivat esitystä ja tekemistä paljon. Esimerkiksi kuulokkeiden yleisölle antaminen vahvisti tanssijoiden arkista olemista ja käyttäytymistä.

5.7.4 Vaatteet

Olisin halunnut antaa vaatesuunnittelun vastuun pois itseltäni, mutta kiireissäni en hoitanut asiaa ja pyytänyt ketään. Lopulta päädyimme haluamaan jonkinlaisen vaatetuksen, joka olisi selkeästi esitysvaate. Pohdin paljon, mikä vie tanssijan inhimillisestä persoonasta reifikaation kautta homogeeniseksi illuusion omaiseksi tanssijaksi yhdessä toisen kanssa. Toisaalta tanssijan piti olla arkinen, mutta pidimme treenivaatteet tai tavalliset vaatteet pois laskuista.

Ompelin ensin esiintymisvaatteiksi harmaat mekot itse, mutta hylkäsin ne, sillä mielestäni niistä tuli liian tyttömäiset ja kauniit. Päädyin pyytämään Ylitornion voimisteluseuralta (Ylitornion Voimistelu ja Liikunta ry) tummansiniset kellohelmaiset mekot lainaan. Muistin mekot voimisteluvuosiltani melko yksinkertaisiksi, mutta silti selkeästi esiintymisvaatteiksi, joten ne sopivat mielestäni melko hyvin tarkoitukseemme.

Hiukset pidimme tiukalla poninhännällä. Emme käyttäneet meikkiä näkyvästi juuri lainkaan; ainoastaan hyvin luonnollisesti ja sen verran, että koimme olomme esiintymiskelpoisiksi. Lisäksi olimme paljain jaloin, jotta pystyimme tanssimaan mahdollisimman helposti ja huolettomina liukastumisista. Käyttämämme kuulokkeet olivat mustat ja melko isot, jotka toisaalta rikkoivat tanssijan harmonisen visuaalisen olemuksen ja toivat huumorin ripauksen myös ulkomuotoon.

5.7.5 Valot

Pohdimme valojen merkitystä koko tekoprosessin ajan. Teoksen rakenteen selkeytyessä ja arkisuuden ja illuusion teemojen noustessa tärkeiksi mietimme, miten valot voisivat olla osa tunnelman vahvistamista tai luomista näiden suuntaan. Arkisuus ja tasavertaisuus tarkoittivat kaiken tilan rumuudenkin näyttämistä, kun taas illuusiolle halusimme jotakin hämyistä ja taianomaista. En kokenut itseäni kuitenkaan kovin varmaksi valojen suhteen, ja Pauliina antoi valovastuun lopulta minulle, joten pidin valosuunnitelman aukinaisena ja luotin Veli Pekka Kurosen näkemykseen valojen rakentamisen osalta. Veli Pekka Kuronen työskentelee Itäisellä tanssin aluekeskuksella valomestarina. Liitteestä 5 löytyy alkuperäinen valosuunnitelmani ja liitteestä 6 lopullisten valojen kuvaus.

6 TEOS KOHTAUKSITTAIN

Seuraavissa luvuissa kuvaan teoksen kokonaiskaaren kohtauksittain. Teos koostuu kolmesta kohtuksesta: alkaen illuusiosta, siirtyen vaihkaa arkisuuteen, josta lopuksi takaisin illuusioon.

6.1 Illuusio

Teoksen alku on illuusion- ja taianomainen; tanssijat tekevät hämyisässä valossa unisonoa. Improvisaatiotehtävänämme on peili, josta teemme hidasta versiota eli keskitymme hitaaseen liikkeeseen pitäen fokuksen sisäänpäin. Emme ota kontaktia yleisöön, joka on pimennossa. Hämyinen valo alkaa hiljalleen nousta paljastaen tanssijat.

KUVA 11: Alun hämäryys. Kenraalista peillin alkupuoliskolta 3.4.2016. Kuva: Maija Mämmi

KUVA 12: Leikkisyys. Kenraalista peillin loppupuoliskolta 3.4.2016. Kuva: Maija Mämmi

Pidämme tietoisuuden toisesta ja pelaamme liikkeen luomisvastuun antamisella ja ottamisella katseen avulla. Olemme löytäneet tehtäväkokonaisuudesta mielenkiintoa myös sen kautta, pidämmekö rintamasuunnan samana viestittäen katseella vastuuta sekä varioimalla vastuun eli "vallan" ottamista, pitämistä ja antamista ajallisesti eli siten, kuinka nopeasti tai hitaasti vaihdamme rooleja. Lisäksi pidämme konkreettisesti huolen siitä, että toisen on mahdollista nähdä liike. Esimerkiksi selän pyörityessä alaspäin annamme tietoisesti myös pään tippua, jolloin toinen ottaa vastuun liikkeestä, tai pidämme pään pystyssä samaisessa ylätorson tippumisessa, jolloin vastuu pysyy samalla tanssijalla.

KUVA 13: Peili. Tietoisuus toisen mahdollisuudesta liikuttaa päätään säilyy liikkeen määrittäjällä
3.4.2016. Kuva: Maija Mämmi

Tanssijoilla on kuulokkeet, joissa musiikkina on tässä vaiheessa Johannes Koenigerin kappale Floating. Kuulokkeet erottavat meitä yleisöstä, joka kuulee ainoastaan hengityksemme ja liikkumisesta syntyvät äänet.

Alussa liike voi näyttää etukäteen valmistellulta unisonolta, mutta siirtyessämme peilin toiseen vaiheeseen, *nopeaan peiliin* myös katsojalle alkaa valjeta toimintamme säännöt. Yksi kommentti yleisön jäseneltä koski tätä: hän oli aluksi ajatellut meidän tekevän päätettyä liikettä ja jonkun ajan jälkeen oli alkanut näyttää siltä kuin emme olisi harjoitelleet tarpeeksi. Vasta siirtyessämme tempoltaan selkeästi nopeampaan liikkeeseen hän oli ymmärtänyt meidän keksivän liikkeen tilanteessa ja improvisoivan peili-tehtävää käyttäen.

Nopea peili tarkoittaa sitä, että annamme nopeammalla tempolla vastuun liikkeestä toiselle ja myös tuotamme nopeampaa liikettä. Tällöin peili muuttuu tehtävänä paljon haastavammaksi ja tanssijoiden reagointi on nopeaa.

Nopeassa peilissä musiikkina kuulokkeissa on Dustin O'Hallaranin We Move Lightly, jonka jälkeen se vaihtuu The Sting musikaalin Easy Winners kappaleeseen Marvin Hamlischin esittämänä. Easy Winners kappaleen scorea kutsumme *leikki peilliksi*, sillä tunnelma muuttuu lystikkäämmäksi, kevyemmäksi ja leikkisämmäksi improvisaation sisällä. Musiikin vaikutus liikkeeseen ja tunnelmaan on todella vahva. Pyrimme myös keksimään aina uusia tapoja haastaa toista ja yhteistä tekemistä, jolloin tehtäväkokonaisuus pysyy kevyenä ja hauskana tanssijoille.

KUVA 14: Leikki-peili. Stillkuva esityksen videotaltiointista. Valo rajoittuu keskellä olevaan tilaan jättäen yleisön hämärään 3.4.2016. Kuva: Maija Mämmi

Peilin aikana valot ovat alkaneet kasvaa aukaisten tuolien keskellä olevan tilan kokonaan ulottuen melkein yleisöön. Vaikkakin keskitymme peili-tehtävään, yritämme peilin loppuvaiheessa myös tiedostaa yleisön olemassaolon. Avaamme siis fokuksen ja katseen liukuvasti hitaan peilin sisäänpäin kääntyneestä ympäristön huomioivaksi ja avoimeksi.

6.2 Arkisuus

Toinen kohta on arkisuus, jossa teemme keskustelu-improvisaatiotehtävää eli tehtävää, jonka avasin luvussa 4.3. Keskustelussa keskitymme ensin toisen tuottamaan liikkeeseen tilassa enemmän, mutta alamme avata fokusta yhä enemmän auki. Yleisön läsnäolon ymmärtäminen johtaa toisaalta myös erilaiseen tunnelmaan meille tekijöille; ymmärrämme paremmin tilanteen, jossa olemme.

Valot alkavat laajentua koko tilaan paljastaen yleisön ja tilan tuolien takana. Olemme rakentaneet keskustelu-scoren niin, että löydettyämme itsemme tehtävästä voimme avata keskustelun myös koko tilaan käyttäen myös kulmia ja yleisön takana olevaa tilaa. Lisäksi pyrkimyksenä on kommentoida liikkeellisesti, olemuksella ja kehonkielellä keskustelun sisältöä myös yleisölle tai ottaa heidät osaksi sitä. Haluamme pitää yhteyden yleisön kanssa mahdollisimman mukavana eikä ollenkaan yllyttävänä tai uhkaavana. Keinoina tähän ovat olleet esimerkiksi hidas tai ennakoitava lähestyminen ja lattiatasolle tuleminen.

KUVA 15: Keskustelu. Kenraali 3.4.2016. Kuva: Visa Timonen

KUVA 16: Keskustelu. Kenraali 3.4.2016. Kuva: Maija Mämmi

Musiikki kuulokkeista on Nightmares On Waxin African Pirates. Kun keskustelu on kehittynyt huippuunsa eli se on levinnyt tilaan ja auennut yleisölle, tarjoamme kuulokkeita yleisölle ojentaen ja sanallisesti. Jatkamme keskustelu-improvisaatiota, mutta nyt kuulokkeet kiertävät yleisössä. Tämä herättää yleisössä hilpeyttä. Kuulokkeiden kierrettyä muutamilla ihmisillä kysymme lopulta, kuinka moni muu haluaisi kuunnella musiikkia. Monien käsien ja "Minä!" sanomisten jälkeen pyydän ääniteknikolta musiikkia kaiuttimista, jonka jälkeen musiikki tulee kaikille kuultavaksi.

KUVA 17: Keskustelu ja kuulokkeiden antaminen yleisölle. Stillkuva esityksen videotaltiointista 3.4.2016. Kuva: Maija Mämmi

Musiikin kuuluessa kaikille otamme kuulokkeet osaksi keskustelua. Tehtävämme on päästä niistä eroon jollakin tavalla. Tässä vaiheessa valot alkavat himmetä yleisöstä ja yleisön takana olevasta tilasta.

6.3 Takaisin illuusioon

Keskustelun jälkeen palaamme takaisin alkuun ja toistamme ensimmäisen illuusio-kohtauksen ikään kuin päinvastaisessa järjestyksessä. Vaihdamme keskustelusta nopeatempoiseen peiliin, josta siirrymme vaivihkaa hitaaseen peiliin. Valot himmenevät koko tilasta hämyisäksi keskustavaloksi.

Illuusio toisella kerralla kantaa aiempien tapahtumien painoa, joten se on hiukan erilainen kuin ensimmäinen kohtaaus. Toisaalta väsymys, kokemus ja saatu energia yleisöstä sekä rentoutuminen vaikuttavat siihen; liike on rauhallisempaa ja hengittävämpää.

Musiikki kuuluu edelleen kaikille kaiuttimista. Ensin soi Troikan Estuarine Flower ja sitten Johannes Koenigerin Floating, jotka ovat yksinkertaisia, rauhallisia ja toisaalta kauniita pianokappaleita. Valo korostaa mekkojen sinistä väriä, ja tunnelma on kokonaisuudessaankin kuin auringonlaskun jälkeinen taivaan tummuus.

KUVA 18: Peili. Hämärä valo rajautuu tilan keskelle lopun rauhoittuvassa peili-tehtävässä. Kenraali 3.4.2016. Kuva: Maija Mämmi

7 TUOTANNOLLINEN PROSESSI

7.1 *Kohtauksia*-teos

Itselleni taiteellisen työn ja tuottamisen yhdenaikainen tekeminen ei ollut kovin mielekästä. Vaikka-kin tuottamisen työt voisi nähdä osana teoksen tekemistä, koin olevani täysin toisessa roolissa tehdessäni käytännön töitä teokseen liittyen. Luulen tämän vaikuttaneen asenteeseeni ja sen kautta myös kokemukseen tuottamisen raskaudesta ja energiaa vievyydestä.

Sain hoidettua salivaraukset ja muut tilajärjestelyt sekä kaikki muut käytännön järjestelyt teoksen tekemisen osalta hyvin, mutta koin epäonnistuneeni avoimien harjoitusten markkinoinnissa. Mainostin harjoituksia facebookissa, Savon Sanomien ilmoituspalstalla ja Itäisen tanssin aluekeskuksen uutiskirjeen kautta. Epäonnistumisen kokemus johtui mielestäni kuitenkin konseptin epätoimivuudesta; harjoituksia oli lukumäärällisesti paljon eikä kiinnostusta tällaiseen toimintaan ehkä ole. Ehkä kohdennetuilla avoimilla harjoituksilla olisimme saaneet sen yleisön, jota asia kiinnosti, joukolla osallistumaan yksittäisten tai parin yleisön jäsenten sijaan. Keväällä jätin harjoitusten mainonnan kokonaan pois ja pidimme yhden demo-esityksen, johon saimme yleisöä enemmän.

Teoksen käsiohjelman halusin pitää yksinkertaisena, jotta se ei maalaisi yleisölle vahvoja ennakkoodotuksia. Käsiohjelman kuvan otti serkkuni Pinja Metsävainio, jonka pyysin myös valokuvaamaan pari kertaa aikaisemmin teoksen tekoprosessin aikana.

7.2 Lähtölaukaus-festivaali

Tuotimme Lähtölaukaus-tanssifestivaalin kaikkien taiteellisten opinnäytetyötä tekevien kesken yhteisellä työryhmällä, jonka sisällä jaoin vastuualueita pareittain. Vastasin Maija Mämmin kanssa yhteistyössä festivaalin visuaalisesta ilmeestä sekä valokuvauksen ja videointitalennuksen järjestämisestä.

Festivaalin kuvan tekeminen julisteeseen, käsiohjelman ja tapahtuman facebook-sivulle oli mielekästä ja kiinnostavaa. Koimme onnistumisen kokemuksia ideoidessamme ja toteuttaessamme yhteistä festivaalin luonteeseen sopivaa kuvaa. Saimme hyödyntää taitoamme valokuvauksen ja kuvan muokkaamisen osalta ja opimme siitä paljon uutta.

Valokuvauksen ja videoinnin järjestäminen tuli lisätehtäväksi huomattuamme työryhmänä asian hoitamattomuuden. Valokuvaajan saimme Ingmanin käsi- ja taideteollisuusoppilaitokselta, mutta emme onnistuneet saamaan nollabudjetilla videointia. Ulkopuolisen videointi-osaajan sijaan järjestimme koulun ja omat järjestelmäkameramme tallentamaan teokset.

8 POHDINTA

Kohtauksia merkitsi itselleni isoa taiteellista ulostuloa; koin jollain tavalla määrittäväni ulospäin, millainen minun tulokulmani taiteeseen on. Teoksen tekoprosessi oli myös todella opettava monin tavoin, ja se on vahvistanut omaa uskoa itseeni taiteentekijänä.

Tutkin teoksen kautta otettani ja lähtökohtiani taiteen tekemiseen. *Kohtauksia* vahvisti kiinnostustani esityksen arkisuuteen ja tasavertaisuuteen yleisön kanssa. Toisaalta koen ikään kuin ottaneeni pienen näytteen näistä teemoista, joka myöskään ei ole ollut absoluuttinen tai objektiivinen. En sanoisi esimerkiksi päässeeni alkuun arkisuuden tutkimisessa vaan möyhäisseeni jostakin näkökulmasta aiheita.

Koen työskentelytapojeni improvisaation kanssa ja käsitykseni improvisaation käytöstä teoksen rakentamisessa laajeentuneen. Työskentelyni koreografina *Kohtauksia*-teoksessa oli erilaista kuin aiemmissa improvisaatioteoksissani. Pohdin edelleen, mikä itselleni on oleellisinta käyttäessäni improvisaatiota koreografisena työkaluna, sillä koen aina erilaisten improvisaatiokokemusten karttuessa käsittäväni improvisaatiota eri tavalla. En koe saaneeni vastausta tähän taiteellisen prosessin kautta, mutta ymmärsin ja löysin useita erilaisia puolia itsessäni improvisaation käyttäjänä koreografian tekemisessä *Kohtauksia*-teoksen kautta.

Valintojen tekemisestä olen itsessäni taiteellisen prosessin kautta ymmärtänyt sen, kuinka tasapainoilen jatkuvasti intention kuuntelun sekä järjen käyttämisen kanssa. Vaadin ja haluan taiteelliselta tekoprosesilta kumpaakin; en halua valita ainoastaan helppoja ratkaisuja, sillä ajattelu ja perustelu tuovat itselleni syvyyttä, tukevuutta ja sementtipohjaa teokselle. En halua toteuttaa ainoastaan ensimmäisenä mieleen tulevia ratkaisuja, sillä nopea ajattelumme on usein laiska ja helpoimman kautta menevä. Toisaalta joskus, kuten improvisointitilanteessa tai teoksen viimehetkien rakenneratkaisuissa, ei ole tilaa muulle kuin intention luottamiselle.

Prosessille antautuminen oli itselleni tärkeä lähtökohta aloittaessani taiteellista työtäni. Koenkin *Kohtauksia*-teoksen olleen prosessina vapain koreografian roolin kannalta – vapaa päämääristä, ideoiden toteuttamisista ja ennakko-oletuksista. Kuitenkin olen ymmärtänyt, miten vuorovaikutus-teema ei ole ollut vapaa käsityksistä, vaan olemme tuoneet omat näkökulmamme teemaan. Huomaan, että emme ikään kuin alkaneet tutkia vuorovaikutusta neutraalisti joka suunnasta, vaan ennemminkin sen positiivisesta merkityksestä. En koe tätä lähestymistapaamme, pyrkimystämme vuorovaikutukseen ja piilotettua päämääräämme, kuitenkin arvottomampana kuin absoluuttisen vapaata lähestymistä. En myöskään koe täydellistä vapautta ideasta tai visiosta taiteellisessa prosessissa mahdollisena, ja ehkä toteutimme tämän tiedostamattoman näkökulman kautta omia taiteellisia ja henkisiä tarpeitamme.

Teoksen tekoprosessissa koen näkökulmamme vuorovaikutuksesta positiivisena asiana vaikuttaneen paljon myös tiedostamattomiin valintoihimme improvisaation tekemisen sisällä. Esimerkiksi, jos oli-

simme lähteneet tutkimaan peiliä puhtaana liikkeentuottamistehtävänä, olisi tulos ollut ehkä erilainen kuin nyt käsiteltyämme vuorovaikutusta ennen peilin tekemistä. Koen, että meillä on ollut koko ajan intentio positiiviseen vuorovaikutukseen, jolloin kaikki toiminta ja liike ovat vaikuttuneet siitä.

Oppimiini asioihin kuului myös sen ymmärtäminen, että yksinkertaisuus riittää. Koen vahvistaneeni näkemystäni intention läpinäkyvyydestä katsojalle: teoksen ei tarvitse esittää suoraan jotakin välitääkseen haluamansa aiheen tai teeman. Tähän liittyy myös oivallus halustani sallia jokaisen kokea taiteeni omalla tavallaan. En halua ikään kuin pureksia valmiiksi mitään tai ojentaa oikeaa näkemystä katsojalle.

Koen itsevarmuuteni taiteilijana kasvaneen esittäessäni teoksen tanssinalan ammattilaisille, kulttuurin kuluttajille ja tarjotessani teoksen koko kansan nähtäväksi. Ymmärrän haluavani luoda taidetta ja pystyn kantamaan pystypäin harteillani mielestäni mielenkiintoisen *Kohtauksia*-teoksen. Olen teoksen kautta myös rakentanut suhdettani muuhun maailmaan; minut voidaan nähdä taiteentekijänä, tanssijana ja koreografina.

Yhteistyö Pauliinan kanssa oli itselleni todella mielekästä. Verrattuna aikaisempiin teoksiini, joissa tein yksin koreografisia päätöksiä, koin mielen keveyttä jakaessani taiteellisen prosessin avoimesti toisen tanssijan kanssa. Toisaalta työskentelytapani tässä teoksessa aiheutti minussa lisääntyneen kuuntelun tarpeen, joka ehkä johti hitaaseen työskentelyyn. Koen todella mielenkiintoisen taiteellisen prosessin yhdessä jakamisen kautta kuitenkin itselleni paljon arvokkaampana kuin nopean työskentelyn.

Teoksen tekeminen on kuvastanut itselleni oven avaamista tulevaisuudelle. Opintoni ovat loppuillaan, ja koen teoksen kautta tiivistäväni jotakin tämän hetkisestä näkemyksestäni tanssista. Toivon tulevaisuudessa yhteistyömme Pauliinan kanssa jatkuvan ja tarjottujen esiintymismahdollisuuksien toteutuvan.

LÄHTEET

Gustavson, Leena. 2010. Tanssi on arjen väriä. Teoksessa Nykykoreografian jalanjäljissä - 37 tapaa tehdä tanssia. Toim. Hannele Jyrkkä. Helsinki: Like. 2011, 54.

Kyttä, Pauliina. 2016. Tanssijan biografia [sähköpostiviesti]. Lähetetty 11.5.2016.

Lindfors, Tiina. 2010. Elämä on työtä, työ on elämää. Teoksessa Nykykoreografian jalanjäljissä - 37 tapaa tehdä tanssia. Toim. Hannele Jyrkkä. Helsinki: Like. 2011, 114.

Preston-Dunlop, Valerie. 2014. Looking at dances: a choreological perspective on choreography. Binsted, Hampshire: Noverre Press, 2014.

LIITE 1: TOTEUTUNUT HARJOITUSAIKATAULU

Opinnäytetyön eteneminen

Marraskuu

VKO 45

1. taiteellisen aloitus/workshop 6.-8.11.

- 6.11. klo 18-21 hermannin pikkusali
- 7.11. klo 10-13 musiikkikeskus tanssisali (**myös valohallissa**) ja 14- tori
- 8.11. klo 15-18 hermannin iso sali (**peruuntui akillesjännekivun vuoksi - Riikka**)

VKO 46

VKO 47

VKO 48

Joulukuu

VKO 49

2. taiteellinen workshop 4.-6.12.

- 4.12. klo 18-21 hermannin pikkusali
- 5.12. klo 9-12 hermannin pikkusali
- 6.12. klo 11-18 hermannin isosali

VKO 50

3. taiteellinen workshop 12.-14.12.

- 12.12. klo 16.30-19 hermannin isosali
- 13.12. klo 10-13 kys kaarisairaalan aula
- 14.12. la-ma taiteellinen (**peruutettiin**)

VKO 51

VKO 52

VKO 53

Tammikuu

VKO 1

4. taiteellinen workshop 9.-10.1.

- 9.1. klo 12-15.45 musiikkikeskus tanssisali
- 10.1. klo 10-13 hermannin isosali

VKO 2

5. taiteellinen workshop 15.-17.1.

- 15.1. klo 18-20 hermannin pikkusali
- 16.1. klo 13-15.45 musiikkikeskus tanssisali
- 17.1. klo 9-13 hermannin isosali

VKO 3

VKO 4

6. taiteellinen workshop 29.-31.1.

- la 30.1. klo 13-16, musiikkikeskus tanssisali
- su 31.1. klo 10-13, musiikkikeskus tanssisali
- JA muutaman ihmisen kutsuminen harjoitukseen "yleisöperspektiiviä"

Helmikuu

VKO 5

7. taiteellinen workshop valmis muoto 5.-7.2.

- pe 5.2. klo 17-20, hermanni pikku sali
- la 6.2. klo 13-16, musiikkikeskus tanssisali DEMO (ei toteutunut demo - tavallinen harjoitus + opponetti paikalla)
- su 7.2. klo 9-12, hermanni iso sali ja klo 12-13 hermanni pikku sali

VKO 6

VKO 7

8. taiteellinen workshop "kenraalit" hiominen 19.-21.2.

- pe 19.2. klo 18-21 hermanni pikku sali
- la 20.2. klo 13-16 musiikkikeskus tanssisali (tässä toteutui DEMO)
- su 21.2. klo 9-12 hermanni iso sali ja 12-14 hermanni pikku sali
Lisäsimme harjoituksen ti 23.2. klo 9-13 hermannin pikkusali

VKO 8

- Varalta varattu salit (eivät toteutuneet)
 - la 27.2. klo 16-19 musiikkikeskus tanssisali
 - su 28.2. klo 14-17 musiikkikeskus tanssisali

Maaliskuu

VKO 9 Taiteelliset työt esitykset

- Torstaina 3.3. rakennus klo 12-16 ja perjantaina 4.3. kenraali klo 17 (kenraali klo 13)? ja
- Esitys perjantaina 4.3. klo 19

LIITE 2: TEOKSEN KÄSIOHJELMA JA FESTIVAALIN KÄSIOHJELMAN KANNET

KOHTAUKSIA

Sotkulla
4.3.2016 klo 19

Koreografia ja tanssijat:
Riikka Tolonen
Pauliina Kytä

Musiikki:
Nightmares On Wax -
African Pirates,
Troika - Estuarine Flower,
Johannes Koeniger - Floating

Valot:
Veli-Pekka Kuronen

Kuva:
Pinja Metsävainio

Kiitokset:
Paula Salosaari
Janna Loukas
Piia Lehto
Kirsimarja Metsävainio, KYS
Soili Tolonen, YliVoLi

FESTIVAALIN AIKATAULU

SOTKULLA

Ke 24.2. klo 19.00

TÄS ME 24.2.2016
klo 19
Karoliina Rosenberg &
Veera Ahonen

Ma 29.2. klo 19.00

My adoption
Kimberly Idigpio
Rajamailla
Maija Mämmi

Ke 2.3. klo 19.00

Akka Alviran
Tuomiopäivä
Piia Lehto
Rajamailla
Maija Mämmi

Pe 4.3. klo 19.00

Kohtauksia
Riikka Tolonen
FUN3
Sanni Kriikku

Su 6.3. klo 16.00

Amalgama
Marja Rautakorpi
My adoption
Kimberly Idigpio
SHOWTIME
Jere Jääskeläinen

KIRJASTOLLA

Torstai 3.3. klo 16.00

Hiljaisuutta
Janna Loukas

Lauantai 5.3. klo 17.00

Hiljaisuutta
Janna Loukas

FESTIVAALIN HISTORIAA:

Festivaali kokoa tänä vuonna tanssinopettajat lavalle jo toista kertaa. Ensimmäisen kerran Lähtölaukaus festivaali järjestettiin Kuopion Sotkulla vuonna 2014 seitsemän teoksen voimin. Tänä vuonna tapahtumassa on mukana jo yhdeksän teosta ja kasvatimme festivaalia myös Sotkun ulkopuolelle.

FESTIVAALI KIITTÄÄ!

Eeri Pihlajakari, Paula Salosaari, Itäisen tanssin aluekeskus, Savonia AMK, Ingmanin käsi- ja taideteollisuusoppilaitos, Visa Timonen, Sotku, Veli-Pekka Kuronen, Annamaria Pekkinen, Kuopion kaupunginkirjasto, Musiikkikeskuksen vahtimestarit

LIITE 3: LÄHTÖLAUKAUS-FESTIVAALIN JULISTE

Sotkulla, Suokatu 42

24.2. klo 19 2.3. klo 19 6.3. klo 16

29.2. klo 19 4.3. klo 19

Varaukset lahtolaukaus@gmail.com Vapaa pääsy!

Kuopion pääkirjastolla

3.3. klo 17.30

5.3. klo 13

Löydät meidät facebookista!

LIITE 4: KOHTAUKSIA-TEOKSEN ESITE

KOHTAUKSIA - SCENES OF ENCOUNTERS

Kohtauksia - Scenes of Encounters creates a moment and an opportunity to sense togetherness, separation and sharing. Magical illusion is merging towards ordinary being, breaking away from the fine and smooth visual world.

We are together as dancers. The audience is together and safe in the darkness away from the stage light. Can these two, the performers and the audience, still be equally effective? What do they share? Where is the line of remaining as a passive, comfortable and receptive audience member?

The artistic process for *Kohtauksia* began from the theme of social interaction. It was loosely connected to the relationship of the performer and the audience throughout the process, and focused a lot on the relationship of the dancers. The improvisational structure of the piece is making the two dancers, Riikka Tolonen and Pauliina Kyttä, depended on each other.

For the eyes of the audience, dance is often a magical, aesthetic experience. *Kohtauksia* wants to expand that illusion to the limits of it being human and normal. It still keeps hold of the performance. The name of the piece *Kohtauksia* is in Finnish and it can be read as meetings or scenes.

The rehearsals of *Kohtauksia* were open for the public. During the creation process, it was also brought to public places such as the market place and University Hospital of Kuopio.

The piece is also Riikka Tolonen's artistic thesis and it was performed for the first time as part of Lähtölaukaus dance festival, 4.3.2016, in Sotku, Kuopio. The performance was in co-operation with Regional Dance Center of Eastern Finland.

Kohtauksia trailer: <https://vimeo.com/160616343>

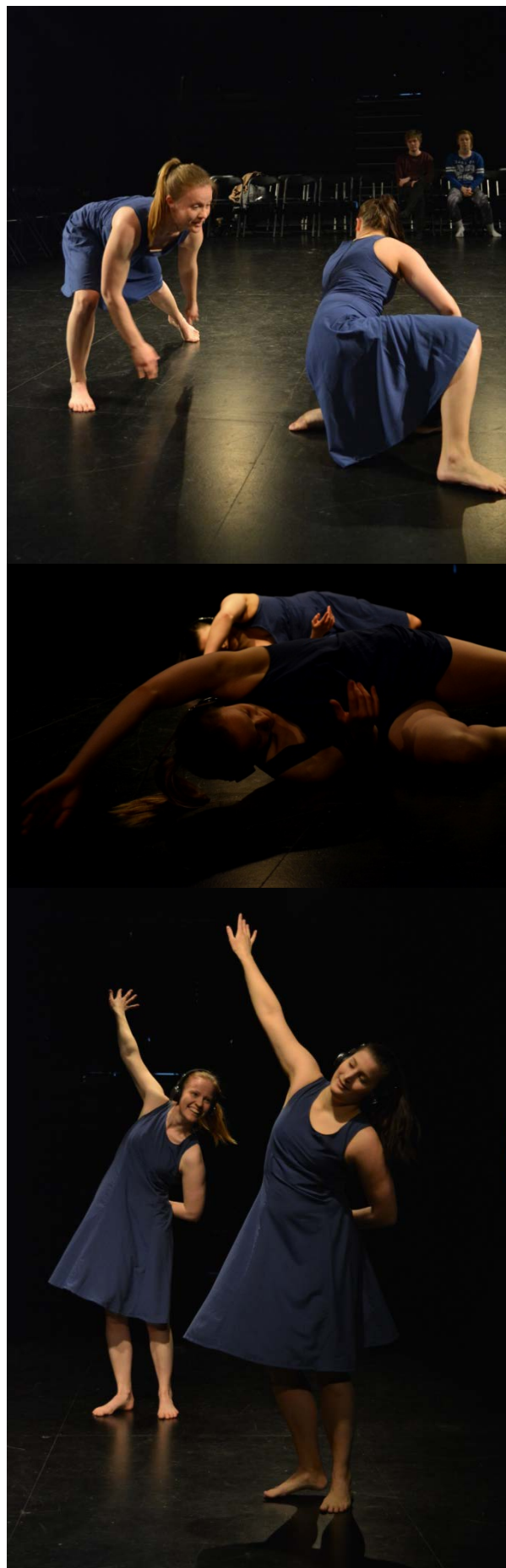
Choreography, dancers: Riikka Tolonen, Pauliina Kyttä

Lights: Veli Pekka Kuronen

Costumes: Riikka Tolonen and Soili Tolonen

Music: Johannes Koeniger - Floating, Troika - Estuarine Flower, Dustin O'Hallaran - We Move Lightly,

Marvin Hamlisch - Easy Winners/The Sting, Nightmares On Wax - African Pirates

LIITE 5: VALOSUUNNITELMA

VALOSUUNNITELMA – KOHTAUKSIA

Riikka Tolonen

Sotkulla, 4.3.2016 klo 19

- Tuolit suorakulmiossa, nouseva katsomo vedettynä pois. Aukot kulmissa ihmisten sisään/pois tulolle
- Musta lattia ilman tanssimattoja
- tanssijoilla kuulokkeet korvilla

KOHTAUKSET:

- Bläkärillä sisään
- ILLUUSION luominen
 - hämärä, osittain saa olla myös piilossa, silti lempeä
 - yleisölle miellyttävä, ei silmiin osu, olo "yleisönä" turvassa olemisesta piilossa
 - ehkä jopa korneista kornein savu olis jees
- Hitaasti vaihtuen (biisit)
 - 4.46 min, Floating (taianomaisin, liike todella hidasta)
 - 3.10 min, We Move Lightly (enemmän näkyviin, liikettä on enemmän)
 - 2.45 min, Easy winners (energiaa jo enemmän, lähimpänä arkisuutta)
- ARKISUUS
 - seinät, lattia kaikki saa näkyä, myös yleisö
 - 8.25 min, African Nightmares
- Hitaasti vaihtuen takaisin taianomaisuuteen, liike hidastuu
 - 1.23 min, Estruaine Flower
 - 4.46 min, Floating, päättyy stilliin
- Bläkärillä pois

LIITE 6: TEKNISET TIEDOT ESITYKSESTÄ

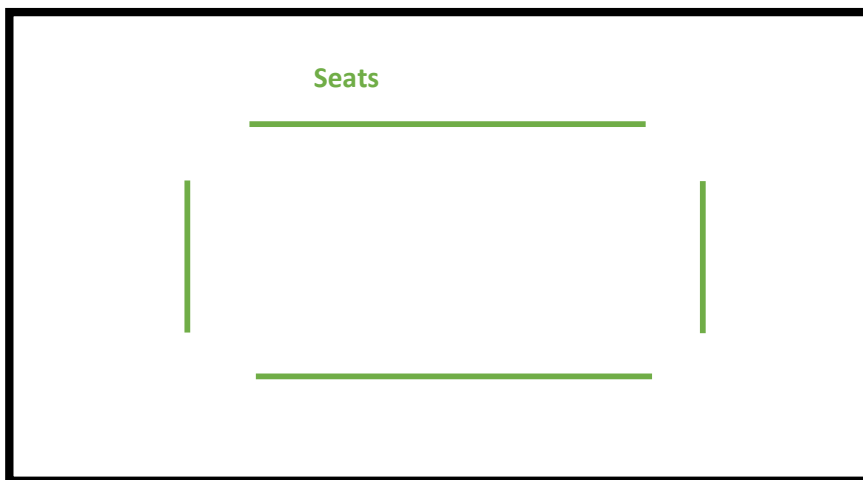
Technical information for *Kohtauksia*

Kohtauksia is a dance piece with two dancers, Riikka Tolonen and Pauliina Kyttä. The total time of *Kohtauksia* is 25 minutes.

Space

The piece is performed so that the audience are around the dancers/stage in a rectangle or a square. Minimum space required for the dancers is about 7x10 meters and maximum is about 15x15. There is also empty space in every corner for the audience to come in, and for the dancers to move around.

Performance space example

The space inside the seats /performance space should not be above the audience but on the same level. Shape of the audience can vary (rectangle, square or even circle) depending on the space available.

Lights

First off only the space between the rows of audience will be lit. This is a general light coming from above, 30 degrees approx. and from all sides so that the performing area will be lit but the audience area is dark. The lights start off by rising to a fairly dim level from b.o. and then gradually rising over the course of several minutes. This would be approx. from 20% to 55% intensity on 1kW fresnels or similar. (Time for scene A 10min 20s)

Next the whole space will be lit. Also the audience and the space behind the audience. This will be a rather bright scene and will also rise gradually over a minute or so. (Scene B with the time for gradual rising about 6 min 30 s)

Then after a while everything will happen in reverse lighting-wise. Only difference is that the final scene will happen in the middle and needs to have a tighter light. For example use two fresnels with L201 gels or similar, coming from opposing directions so you get some kind of visibility to every corner of the audience, but it's still spot-like. This light will first blend with the other lights and will dim gradually after all else has already faded. Final b.o. will come as a cut. The lights won't totally fade before. (Scene C about 7 min)

Sound

Sound system/speakers should be around the audience or so that every audience member has an equal chance of hearing and also making audible experience comfortable. Speakers can't be on one side only.

Other

Floor can be any danceable material. Dance mats are not necessary.

LIITE 7: LINKKI ESITYKSEN TRAILERIIN

<https://vimeo.com/160616343>

LIITE 8: ESITYKSEN DVD-TALLENNE